

12

F. 2024,

ILLUSTRIA
MIRACULA
canon DIVI *crimen*
FRANCISCI
XAVERII

Oberburgi in Styria Inferiore
THAUMATURGI,

Literis primùm Germanicis vulgata, nunc
à quodam Societatis JESU Sacerdote
in Latinum translata.

Laureatis Honoribus

Perillustrum, Reverendorum, Præno-
bilium, Nobilium, ac Eruditorum Do-
minorum, Dominorum,
Dum

In Alma, ac Regio-Principali Soc. JESU
Academia Claudiopolitana supremâ
Philosophiæ laureâ ornarentur,
P R O M O T O R E

R.P. ANTONIO GRUEBER è S. JESU
AA. LL. & Philosophiæ Doctore,
ejusdémque Professore emerito,
Dicata

Anno MDCC. XXXVII. Mense Die

CLAUDIOPOLI. Typis Academicis, Soc. JESU.

BIBLIOTECA
ASTRA
GIBU

1988

1850

1850

PERILLUSTRES,

Reverendi, Prænobiles, Nobiles,

Excellentes, ac Doctissimi Domini

NEO-MAGISTRI!

Supremum in Philosophia honorem
gratulaturi, Domini Neo-Magistri, Pro-
digia, & res divinitus gestas Divi
Francisci Xaverii, Philosophiæ utri-
usque orbe toto Magistri longè Clarissimi, ho-
noribus vestris inscribimus. Munus, ut opina-
mur, vobis sanè gratissimum. Hoc etenim
Duce arduum Sapientiæ iter suscepistis; decuit,
ut, eodem Ductore, gloriosè terminetis. Nec
miramur, felicem vos huic itineri finem po-
uisse; à Duce etenim sapientissimo sapientes
pariter vos effici, oportebat. Is enim nondum
Adolescentiam egressus, jam Lutetiæ, alteris
totius Europæ Athenis, ob incredibilem in scru-
tandis naturæ arcanis celeritatem, primùm Phi-
losophiæ Doctor renunciatus, dignus postea, ut
è tanto Virorum Doctissimorum numero ad ex-
plicanda Sapientiæ arcana unus de ceteris Xa-
verius deligeretur. Verùm non Lutetiæ unius
Athenæo Virtus hæc Xaverii contineri potuit;
universum nimirum Orientem sibi in Lycæum
dele-

delegit, in quo rudibus perquam Discipulis recondita Sapientiæ Cælestis arcana Xaverius explicaret. Quantam ibi Doctor hic sanctissimus progressionem fecerit, testimonio sit Paulus V. Pontifex Maximus: qui, plures à Xaverio Cælestis sapientiæ cognitione imbutos fuisse, testatur, quàm suo Romani, Græcique olim subdiderint imperio. Sed nec his etiam temporibus factis suis deest Xaverius. Oberburgum vile tametsi Styriæ Inferioris oppidulum, sexcentis plura recenset, quæ à Xaverio divinitus gesta sunt, & etiamnum geruntur. Ex his itaque pauca, in fascem veluti collecta, honoribus vestris deferimus. Accipite *Domini Neo-Magistri*, & tanti Sapientiæ Doctoris gesta, & facta volvite, & in rebus quibuslibet opem ejus implorate: tum sperate futurum, ut spe certa fidem implorantibus nunquam desit Xaverius. Nos verò, dum munus hoc deferimus, id etiam à Deo immortalis, & Magno Sapientiæ Magistro, Xaverio, precamur, ut honor hic literarius, quem meritis consecuti estis, sit gradus olim ad amplissimas in utraque Republica capiendas dignitates. Quod etiam Virtus vestra, ingenii perspicacitas, labor indefessus, scientia non mediocris pollicetur, ac nos iterum, iterumque à Superis petimus, & precamur.

Honoris vestri

Studiosissimi
Condiscipuli Metaphysici.

Lectori Benevolo Interpres.

Ahinc quadriennio Græcii
 Styrorum urbe in lucem pro-
 diit libellus, formis hære-
 dum Widmanstadianorum excusus,
 Thaumaturgi Oberburgensis D. Fran-
 cisci Xaverii beneficia, ac miracula, illá-
 que in paucis memoranda complexus.
 Hunc ego cum obiter legendo percur-
 rissẽm, animum continuò adjeci, ut
 è Germanico, quò scriptus erat, idio-
 mate in Latinum transferrem, ad quod
 faciendum non una me re perpelli sen-
 tiebam.

Primum: occasionem mihi obla-
 tam esse gratulabar, qualecunque ob-
 sequium hoc meo conatu D. Xaverio
 reddendi, sub cujus tutela triennium

Philosophicum docendô feliciter emensus, ac multis præterea per eum beneficiis donatus, turpe ducebam hominis ingrati dedecus (quô nullum in civili republica, ac Societate hominum probrosius esse duco) mihi adhærescere; si, cùm possem, ejus honori nihil vicissim impenderem. Volebam deinde iis hocce meum Studium gratificari, qui non perinde germanicarum, ut latinarum litterarum periti, legere hinc possent, quæ multorum alibi Sermionibus celebrantur; nec penitus ignorarent ipsi, quæ alii jam propè mirari desiêrunt. Non etiam dubitabam, quin, si hæc tam clara prodigia, quibus Sanctum suum DEUS hoc ævo illustravit, in patria quoque nostra legerentur, futurum esset, ut pietas juxtâ fiduciâque in Xaverium magnum in multorum animis incrementum caperet, prout his lectis, aut famâ cognitis, multorum alibi fervor increvit, ad Xaveri-

verium magnis deinceps studiis percolendum. Sanè ab illo tempore, quò Divus in æde sua Oberburgensi stupendis illis rebus, ac prodigiis inclaruit, pietas quoque in Xaverium vehementer aucta est, non solùm per vicinas, quibus Oberburgum interjacet, regiones, verùm per Provincias etiam remotissimas; ut hodie Bohemia, Silesia, Moravia, ipsaque adeò Saxonia (qua sui parte Religiones Romano-Catholicas profitetur) Xaverium non modò non ignoret, sed singulari etiam cultu impensè veneretur.

Porro Libellum ità partitus sum, ut prima ejus parte, quanquam brevibus, illa exequerer, quæ de Authore, ortu, ac incrementis loci Sacri, ac pietatis Xaverianæ memoranda veniunt: altera eventus mirabiles, ac prodigia ab anno M. DCC. XVI. ad annum usque M. DCC. XXXII. recensere. Hac tamen parte altera diversum ordinem

secutus, à germanicâ editione discessi: nam illa nullo ordine miracula, sed prout gesta sunt, secundùm annorum seriem exhibet; ego illa hîc ad certa capita revocavi; ut uno velut obtutu Lector videat, quid in quovis genere patratum sit. Ubique tamen annum, quô beneficium collatum est, præfixi; ut curiosus Lector, si cum Germanica Latinam illi narrationem conferre visum sit, diu scrutari paginas, atque huc illuc versare non debeat.

In interpretando cavi Religiosè, nè quid rebus factis adjunctorum adderem, quæ in editione Germanica non leguntur. Nam etsi hoc, ut vocamus, circumstantiarum quasi schemate suavior alicubi, ornatiorque potuisset narratio effici, agere tamen volui interpretem fidelem; maluîque, ut narrationi in recensendis rebus alicubi suavitas, quàm mihi in interpretando fides deesset.

Cæterùm, quæ isthic mirè gesta recensentur, fide humana, quàm potuerunt, maxima sunt stabilita. Plurima námque ii, qui narraverunt, jurejurando addito firmârunt. Alia integri hominum Cœtus, alia viri probi ac Religiosæ conscientiæ homines retulêre. Non pauca edita sunt in complurium Corona spectantium, atque admirantium, DEUMque in Sancto suo mirificè collaudantium. Hinc antequam Xaveriana hæc beneficia typis Germanicis in publicum vulgarentur, legitima potestate Ecclesiastica de iis quæsitum, posteaque rebus omnibus accurato examine ritè discussis, ac probatis, publica Authoritate concessum est, ut in lucem ederentur: en ipsam approbationem.

Approbatio Ordinarii.

Libellum Xaverianische Ehr- und Gnaden-Burg nuncupatum gratias

tias singulares ope D. Xaverii Indiarum Apostoli mirabiliter, & non rarò momentaneè obtentas continentem à dilecto, & devoto Reverendo ac Doctissimo Magistro Achatio Sterfchiner Commissario & Vicario Nostro Oberburgensi sincera fide, ac Authenticis testimoniis innixa, conscriptum imprimi posse jam aliàs Concessimus, nunc verò ad majorem Sancti gloriam, augendamque illius Clientùm fiduciam novas gratias ab anno MDCCXXIX. usque ad annum MDCCXXXII. ejusdem Divi Indiarum Apostoli invocatione, ac meritis Oberburgi obtentas, productis & accuratè revisis fide dignis, ac probatis testimoniis firmatas, Authoritate nostra Ordinaria approbamus, ac, ut typis mandentur, facultatem impertimur. Ex officio Episcopali Labaci die IV. Februarii MDCCXXXII.

(L. S.) JOANNES JACOBUS SCHILLING,
 Canonicus, & Vicarius Generalis
 Labacensis.

PARS I.

P A R S I.

*De Authore, Ortu, ac Incrementis Loci
Sacri, ac pietatis Xaverianæ
Oberburgi.*

C A P U T I.

Libelli totius Prospectus.

LN locis celeberrimis, quibus mi-
seri mortales propitium magis ac
beneficum Cœlum experimur,
haud postremo loco vicinum Oberburgo
Strashensem collem hac nostra ætate DE-
US optimus collocasse est visus. Ab eo
enim tempore, quò Xaverius ab affluente
undique populo Religionibus coli cœpit,
is locus maximis etiam beneficiis incla-
ruit, quæ plurimorum commodo Cœlitus

collata sunt, DEO Maximo fidem, pietatemque, eorum copiosissimè remunerante, qui per Sancti venerationem religiosum sibi cultum impenderent. Nec verò ad hoc tempus is benigni Numinis favor ad solos ejus, aut vicinorum circum locorum incolas pertinuit, sed in aditas quoque Provincias ac Regiones, Styriam, Carinthiam, Carnioliam, Croatiam, Austriam ubertim promanavit; ut propter multitudinem eorum, qui beneficiò quoque aucti sunt, nè eos quidem vacaret audire, qui de beneficiis acceptis confessi, jurejurando interposito fidem dictis addere voluerunt.

Ex iis solùm, quæ chartis consignata sunt, satis constat fuisse plurimos, qui aut oculorum lumen, aut gradiendi, loquendique potestatem, aut cæterorum sensuum usum receperunt ad id muniorum cæteroquin inhabiles. Ac propè dixerim, nullum cogitari tam infestum corpori humano malum posse, cui medelam hic loci Xaverius opportunè non adhibuisset. Nec id per multas miserorum preces, ac suspiria; sed aliquando tam cele-

celeriter iis Subventum, ut petitionis finem Salus exciperet, aut vix etiamdum precari exorsos propitius Cœli favor respiceret. Ægritudines vetustate jam corroboratæ, ac opinione hominum nunquam sanandæ, fœda capitis scabies, epilepsia, strumæ, gibbi, ceteraque id genus corporis humani probra, non sensim ac per intervalla, sed momentô crebrius, nullô suô vestigiô relictô, evanêre.

Quin quod optimum in humanis habemus, ac quo cœtera bona omnia possidemus, vitæ, ac lucis usuram non pauci, Xaverio suffragante, aut jam amissam receperunt, aut periculô ejus amittendæ liberati sunt. Atque ut de mortuis in vitam revocatis dicamus, ab anno MDCCXI. ad annum MDCCXXVIII, hoc est duodecim non plùs annorum decursu, triceni numerati sunt, qui communi sensu atque opinione pro mortuis habiti, opitulante Xaverio denuo occeperunt Spiritum ducere. In his fuêre parvuli undeni, absque ullo animæ intra corpusculum latentis indicio in lucem effusi, quibus improspérâ fortunâ utrâque scilicet vitâ carendum

A 5

fuerat,

fuerat, n̄i Xaverius de concilianda Numinis Clementia appellatus vitam infelicibus exorâſſet. E quorum numero aliis, mox ut ſalutari fonte expiati ſunt, vitam denuo ponentibus, alii deinceps etiam provixêre. Extra hos alii novem ſupra denos cenſi ſunt, qui aut aquis præfocati, aut aliis funeſtis caſibûs extincti · poſteaquam tamen Xaverio ſupplicatum eſt altiore imperio redux anima in exanguia eorum corpora rurfus imigravit.

Ab anno MDCCXXIX. aduſque annum MDCCXXXII. de aliis quaternis teſtimonia edita ſunt jurejurando confirmata, quos inter puer unus, tres cœteri mortui fœtus fuêre. Annorum igitur ſexdecim continenter ſe ſe evolventium ſpatiô, nempe ab anno Seculi hujus decimoſexto, quô Xaverii nomen celebre Oberburgi eſſe cœpit, ad annum uſque triceſimum ſecundum, quatuor ſupra tricenos, deprecante Xaverio, ad vitam revocati ſunt, quod hætenus alicubi factum in tam brevi tempore vix aliquis legerit, vel ferente per ora vulgi fama fandô acceperit.

Præter illa, quæ adhuc diximus, beneficia, aliis se modis Xaverii benignitas ostendit dum seu miseros Colonos per aëris Cœlique inclementiam damna perpeffos, prosperâ dinceps beavit fortunâ, seu maturè cavit, nè sui Clientes è rerum suarum jactura detrimenti aliquid caperent. Agrestis certè plebecula utili pietate per eas oras Xaverium opitulatorem vocare jam insuevit, sicubi jumenta, pecudésque, quæ in quotidianum hominis usum deserviunt, aut peste contacta fatiscunt, aut alio quovis malo timentur absumentur. Sanè ad hoc tempus tantùm pecoris consanatum est, ut beneficia hujus generis multò minùs exscribi potuerint, quàm quæ homines in se collata esse meminert, ut nihil de eo dicamus, quod alicubi agris est indita fertilitas, alibi hyemis vis aut procellæ fracta, ne calamitatem frugibus afferret

Sæpe etiam Divus Noster per somni imaginem objectus dormientibus, aut etiam vigilantibus præsens, & aspectabilis, eo habitu, quo illum in Icone Oberburgensi colores adumbrârunt, fiduciam cape-

capere hortatus est alios, alios de serâ commissorum pœnitudine, alios item de sua æde, si salvi esse cuperent, invisenda admonuit.

Illud denique Numinis beneficentiam, ac Xaverii potens patrocinium sæpè commendavit, quòd undam ejus nomine consecratam, aut ectypas imagines sibi salutares esse multi experti sunt, non secus atque olim sudaria Pauli, ac semicinctia salutem dedisse iis, qui contigerant, Divinæ litteræ perhibent. Sed nos in tanta varietate tot tàmque Illustrium prodigiorum solummodo illa, libelli parte altera, pertexemus, quæ de plurimis selecta, ac testimoniis ritè stabilita, publicæ lucis veniam legitimæ potestatis suffragiò meruerunt.

C A P U T II.

De Authore cultûs Xaveriani apud Oberburgenses.

EQuidem apud omnes bonæ rationis, sensûsque humani non expertes in confesso res est, bonorum, quibus frui
mor-

mortalibus conceditur, omnium Authorem ac Principem esse communem illum DEUM, cujus providentia, ac vis rerum gubernatrix dispensat rectè omnia, quæcunque sive utilis, sive magnæ rei nomen apud homines sortiuntur. Quæ tamen est Numinis in mortale genus charitas, ut quidvis magnum ac præstans molitur, non id se solo vult efficere, verùm hominum quospiam in Societatem adsciscens, quibus tanquam instrumentis idoneis ad perficiendas res utatur, sic primam actæ rei laudem gloriæ suæ seponit, ut quod est laudis reliquum, velit hominibus secum esse commune. Princeps igitur effector omnis boni DEUS, homines tamen deligit quæis velut operis opportunis ac ministris utatur iis efficiendis, quæ illi maximè visa essent. Quam rem jam olim Paulum laudi sibi modestè vertissè Sacræ litteræ perhibent, * pietate illa ardentevires, ac robur addente, quam ad omnia sibi utilem expertus cœteirs quoque Apostolus commendavit.

Maxi-

* I. Cor. 4.

Maximas fanè res ætate hac nostra patrare Oberburgi DEUS optimus decrevit, clarissimisque prodigiis illum juxta locum, ac Sanctum suum Xaverium illustrare: voluit tamen simul tam grandibus efficiendis rebus adesse hominis cujuspiam industriam, per cujus cœpta, studiùmque provehendæ Divinæ gloriæ, nec non ampliandi honoris Xaveriani initium duceretur eorum omnium, quæ postea collata sunt in homines beneficiorum, & ad hunc usque diem plurima conferuntur.

Est is Achatius Sterfchinerus, vir Clarissimus ac Religiosissimus, qui per annos 20. paraeciæ Oberburgensis Curionem, seu, ut vocant, Commissarium laudatissimè agens, Anno MDCCXXXIII. propter meritum Senium eâ Provinciâ decedens, hodie ædis Xaverianæ Director, ac etiamnum vivus magna animi sui voluptate & vidit hæctenus, & adhuc videt laboris à se suscepti fructum, dum numerosissimo undique populo confluyente, magna indies fiunt Incrementa pietatis. Hunc nempe DEUS virum Xaverio donavit, qui ejus à puero percolendi impensè

pensè studiosus, prima veluti origo esset, unde ea bona, quæ per vicennium eò loci consecuta sunt maxima, ortum suum ducerent.

Natale solum Achatio Locopolis Carniolix superioris oppidum fuit; dies natalis V. Iduum Majarum anni MDCLXXVI. Pueritiam Achatii parentes primum, postea Magistri in Lycæo optimis moribûs formavêre; ut jam tum iis rebus pararetur, quas per illum effici deinde DEUS voluit. Dum Labaci, quæ Carniolix urbs est primaria, litteras amæniores cum pietate discit, solemne illi erat quot annis novem dies legere, quos cultui Xaveriano seponeret, Magistris Authoribus, ardentiori precatatione, cæteraque rerum piarum exercitatione consecrandos, qui usus pietatis multum illi quoque profuit in profectu rei Litterariæ capiendò. Nam cum aliquando certamen indictum esset Litterarium, secundum quod Victoribus Præmia darentur, Achatius ad suum recurrens Xaverium, Sacrum illi Novendium vovet, si in potiendò Præmio primas teneret. Et verò ex Voto illi res cecidit:

cidit : cœteris omnibus palmam cedere coactis , atque imprimis æmulatorum primipilo , qui unus illi maximè dubiam eam fortunam facere poterat. Erat is Joannes Baptista Præschernus , vir deinde in Societate summa Vota professus , & ab eruditionis , ac Doctrinæ severioris famâ percelebris , qui per præcipuas Provinciæ Austriæ Societatis JESU Academias , profanas juxtâ , Sacrasque Scientias multis annis cum insigni laude explanavit. Hac eadem in Xaverium pietate Achatius deinceps usus , ac Sacri Novendii ritum sibi solennem faciens , Viennæ Austriæ sublimioribus scientiis diligentem operam septenniô navavit , Magistri in Philosophia Lauream præterea adeptus.

Ad annum dein MDCCII. Sacerdotis honore auctus sub Patriarcha Veneriarum , mox ad Diæcesim Episcopi Labacensis transiens , animarum salutem gnæviter cœpit procurare , factus primum in Parochia S. Petri Labaci , itémque ad D. Antonii in Bresovicz Sub-Vicarius , cum antea nullum illa Ecclesia Curatorem animarum censuisset. Subinde dicatis DEO
Virgi-

Virginibus in Parthenone Labacensi datus animi, ac Conscientiæ Moderator, id in cæteris curis non postremum habebat, ut Xaverio suo venerationem apud Sanctimoniales Virgines conciliaret, docendo modum, quo potens Divi patrocinium demereri sibi possent, si per novem illi continenter ferias preces funderent, ac honorem, quàm aliàs consuêssent, ampliore haberent.

Sed inter hæc rebus majoribus Numinis providentia Virum præparavit, quando aliquot pòst annis Oberburgensi oppido datus Commissarius, ac Pastor animarum, pietatem in Xaverium cum ejusdem reliquiis, & imagine, ac scilicet felicitatem illam grandem secum vir optimus invexit, DEO Zelum illius, ac lucrandarum animarum studium copiosissimis fructibus remunerante, quos inter ànimi effusè gestientis solatia bonus Senecio hæctenus legit.

Cæterum in Xaverio sibi in Patronum adsciscendo eò potissimum Achatius prospexit (quoniam satis Orbi constat, Divum hunc Indiarum Apostolum mirò

animarum Cœlo vindicandarum Zelô ar-
 fuisse, atque in excolendis animis non feli-
 citer minùs, quàm assiduè laborâsse) sibi
 quoque potenti sua tutela ut Divus adef-
 set, curâmq; ac labores pro salute ho-
 minum susceptos fortunaret. Hac mente
 se fuisse vir probus, tum, cùm Xaverii
 cultum, apud Oberburgenses induceret,
 datâ ad amicum suum, de Societate no-
 stra Sacerdotem Epistolâ ipse in hunc mo-
 dum fatetur. (Ego inquit, præfixam cona-
 tibus meis metam feliciter teneo: quanta
 id animi voluptate? solus mihi conscius
 est DEUS. Xaverium mihi imprimis per-
 colendum ea de causâ sumpsi, ut quâ mi-
 hi vires deessent in bono ovium mearum
 procurando, Xaverius subveniret: Et, ut
 plurima taceam, sanè expertus multos
 Xaveriani cultûs usu à licentia alienatos,
 atque ad vitam castigatiorem traductos;
 rudem præterea ruris plebeculam, quæ
 superstitiosis uti amuletis antea insuêrit,
 jam Xaverio potius fidere, nec orcini-
 anis artibus de cætero, ac carminibus vim
 tribuere. Xaverium ut omnes omnium
 locorum Curiones sibi tutelam deligant,
 id

id verò imprimis optârim, sensuri certè olim quantum in regendis hominum animis, Cœlòque asserendis Xaverius valeat:) Hæc ille.

C A P U T III.

De prodigiosis Divi Xaverii, quæ Oberburgi habentur, Lipsanis.

AGentem adhuc Labaci D. Commissarium, inque commissi sibi muneris curas intendentem, dudum id desiderium tenebat, reperiendi quidpiam de Sacris Xaverii Lipsanis, ac si qua posset, sibi proprium faciendi. Nam quod in munere Curionis ritè obeundo, juvandisque concreditis olim sibi ovibus, viam omnem, modúmque solerter explorabat; nec illi ignarum esset Xaverianas ejuscemodi reliquias non quoad corpus modò, sed præcipuè quod animum attinet, multis fuisse salutare, ex his adjumenti multùm, si potiretur, in rem suam non vanus sperabat. Itaque ejus generis Sacra Lipsana non alibi magis, quàm apud Xa-

verium quærenda ratus; certè conciliato Cœlite proniùs reperienda confidens, ad diem X. Calendas Septembres Anni MDCCXI. novem Xaverio ferias institit dedicare.

Non multò postea, quàm id Religionis Divo suo dependit, adito familiari sibi de Societate nostra Sacerdote, quò desiderio teneretur, inter colloquendum exponit. Is Sacerdos, Andreas erat Sweigerus, qui partem non exiguam ejus apud se lanæ asservabat, quâ brachium dextrum Francisci Xaverii Goæ Annò MDCCXIV. petente Summo Pontifice à reliquo corpore resectum, dum ex India Romam defertur, fuerat involutum. Has tales reliquias jam pluribus Salutares usus fecerat, Clagenfurti præsertim, ac Labaci, ubi is, quem dixi Sacerdos, dum ægrotantibus pro more adstitit, reverenti osculo venerandas præbens adjecta in Sancti honorem perbrevis precatione subito langventes valere expertus est. Et pluribus deinde miraculis eorum Lipsanorum firmata est veritas, quibus prætermisissis unum hic solum referam, quod novissimè Annò abhinc tertio factum accepimus. Mi-

Michelstadii Cœnobium est in Carnioliâ celebre, in quo Virgines degunt Sacram D. Dominici Regulam Professæ. Hic inter cæteras Josepha quædam Felberia Xaverii nomen à teneris venerari solita, mali phrenetici vehementes insultus patiebatur, sic ut ea vis quater interdium, aut sæpius infestam per vices haberet. Post consumptas unà cum pharmacis artis medicæ industrias, jam Virginem Medicus deposuerat, animi Curatorem accersendum dictitans, qui fatiscentem, ac paulò post excessuram ad portum Æternitatis prospere deduceret. Cùm eatenus ægræ provisum fuisset, cæteræ Sorores, non utique altiora etiam præsidia, ubi humana deficerent, negligenda arbitrata, ac spem in Xaverii tutela reponentes, partem earum reliquiarum, quam de eadem lana gossypina domi habebant, fronti decumbentis (insciâ, quid circa se ageretur, ægrâ) imponunt. Ecce autem Josepha mox in somnum deflexa, quem priùs omnem oculi recusaverant, placidè acquiescit. Inde cùm evigilâisset, correcto ad hilaritatem vultu sorores affata,

hem, inquit, sorores charissimæ, dormienti mihi Xaverius adstitit, ore, ac habitu Missionarium referens, qui mihi frontem molli manu destringens, hæc addidit: equidem chara filia, periculi secunda esto: non tibi in præsens metuenda mors jam integrè valenti: mirantibus quæ aderant, sororibus, illa stratum recusare, ac tempestivè è lecto surgere, quin etiam è cubiculi angustiis foras prodire velle. At hyemante tum graviter Cælo, id facere prohibita est. Id tamen ubi factum medicus, ac Sacerdos intellexerant, manifestò id miraculò factum pronunciantes, Divinam beneficentiam, ac Xaverii potens patrocinium collaudavêre.

Talibus eventis eorum Lipsanorum sinceritas ostendebatur, & Achatius mirè sibi eam ob rem gratulatus est, quòd, ubi suspiratus diu thesaurus lateret, liquidò comperisset. Sed hoc demum anxie recogitabat, quò partem ejus ad se aliquam adverteret. Et erat spes illo potiendi modica: satis enim apparebat, Sacerdotem agrè animos inducturum, ut illo, quo in rebus suis charum nihil magis habebat,
 sacrò

sacrò se cimeliò privet. Nihil tamen Acha-
 tius desperans, ac scilicet Xaverium ulte-
 rius exorandum existimans, alias sibi pre-
 ces, aliud Diyo Sacrum novendum in-
 dicit, enixè rogitans, ut qui in notiti-
 am earum reliquiarum se deduxisset, jam
 Patris animum flecteret ad earum partem
 sponte in se transferendam. Primus is dies
 erat cœptæ devotionis, quo Commissa-
 rius ad Patrem invisurus accessit, nihil-
 dum mentionis inferre cogitans de Lipsa-
 norum parte sibi donanda. Sed enim-
 verò, ex insperato reperit, quod tum mi-
 nimè quærebat. Sive enim Sacerdos Viri
 amicitia tantum tribuebat, sive, quod ve-
 rius, animum hominis Xaverius permo-
 vebat, Pater thecam reliquiarum ultro
 reclusit, partemque ejus lanæ insignem,
 cum testimonio, quod fidem faceret, Com-
 missario libens impertit. Facile intellexit
 Achatius, eam Sacerdotis facilitatem non
 aliunde, quàm ex Xaverii imperio esse pro-
 fectam: ideòque, actis Patri prolixè gra-
 tiis, reliquos dies inter multam animi læ-
 titiam Xaverii venerationi studiosè im-
 pendit, easque reliquias venerabundus

apud se asservavit, dum denique illas, uti infrà dicemus, publico cultu venerandas Oberburgi ad aram Divi exposuit, multis dein miseris salutem allaturas.

C A P U T IV.

*De Thaumaturga, quæ in Sacra ejus æde
visitur, Xaverii morientis Imagine.*

Secundum reliquias prospero sanè eventu in possessionem receptas, eam cogitationem sumpsit Commissarius, elegantem Xaverii effigiem periti artificis manu depictam addere, quæ olim unà cum Sacris lipsanis ad ciendam plebis frequentiam, nutriendamque in animis pietatem in publico prostaret. Multa secum mature deliberanti, quonam habitu Divus in tabula exprimendus foret, ea demum inter omnes forma placuit, quæ Sanctum in Sanciano, deserta Sinarum Insula, ærumnas inter morientem exhiberet. Hanc enim speciem credebat fore Cœliti gratiorem, quodd illam aliàs miraculis in vulgus editis probare visus esset. Rem proinde picto-

pictoris arti commendat, rogans, ne ullas
 Magisterii sui industrias operi deesse pa-
 teretur. Et verò artifici, dum postea
 manum tabulæ admovit, colorum tem-
 peratura, ductusque linearum omnes tam
 prosperè cessere, ut denique opus omni
 parte absolutum prodiret. Qui prostan-
 tem in ara Xaverii eam effigiem Ober-
 burgi viderunt, fatentur, ingeri primùm
 Sacrum quendam horrorem intuentibus,
 sed illum extremò mira quadam suavitate
 temperari, quam animo spectantes, vene-
 rantésque sentirent. Hinc: aded dubitare
 fas non est (præsertim tot postea rebus mi-
 rabiliter patratis) ut eâ formâ Cœlitem
 expingendum curaret, Cœlitus eam men-
 tem Authori esse inspiratam; nec minùs
 artificis manum altiori cuidam imperio
 paruisse, quæ illam arcana quadam vi per
 tabulam ductârit, certè artifex sapiùs de-
 inde, ut primæ iconi alteram geminam
 expingeret, rogatus, cum id tentaret, ma-
 nu non æquè prompta, operam, conatùm-
 que omnem visus est ludere. Quæ omni-
 um proximè prototypon referat, illa esse
 perhibetur, quæ apud Pragenses in Basi-
 lica

lica Salvatoris apud PP. Societatis JESU
visitur ; in ejus tamen pictura , rem ajunt
memorabilem , quam modò narrabimus ,
evenisse.

Thaumaturgi Oberburgensis famâ per
Bohemiâ crebrescente , ejusque juxtâ
iconibus per eas oras quaquaversum dila-
tis , Pragensium quibusdam cupido in-
cesserat habendi apud se genuinam Xaverii
Oberburgensis imaginem , cui pro suo in
Cœlitem studio venerationem impende-
rent. Ergo id negotii D. Commissario
per litteras commendant , ut quoniam pri-
mæ iconis pingendæ ipse Author fuisset ;
artifex etiam in vivis adhuc Labaci dege-
ret , vellet eò Oberburgum evocatô , ecty-
pam imaginem prototypæ , quàm fieri pos-
set , similiorem exprimi curare. Id annò
MDCCXXXIII. Pragenses rogavêre. Nec
Commissarius justa petentium vota , in
longum differenda ratus , Pictorem evocat,
ac quid Pragenses vellent , expositô , rem
illi enixè commendat. Secundum hæc
imago ex ara deponitur , atque ante arti-
ficis oculos collocatur , ne quid in imitan-
do hallucinetur. Verùm ad motis tabulæ
peni-

penicillis, dum sequi lineamenta prototypi conatur, omnes ei ductus tam improspere cecidère, ut alias longè lineas vel ipse artifex miraretur. Quare, cùm irriti conatus hominem conturbâssent, Commissarius opportunè admonet, Xaverium ei operi, ut feliciter cederet, conciliandum. Cœlitem fortasse id sibi honoris deferri velle, ne sinè piis operibus id moliminis tentaretur. Itaque diei unius jejuniò præparatus, postridie animum confessione expiaret, epulúmque Eucharisticum caperet; non dubitare se artificem cœpta subinde felicius tentaturum:

Hæc futuri prælagus dixisse Commissarius videbatur, quem optimè monentem secutus pictor, altero mox die de ejus manu rem Divinam pro ara Xaverii facientis, Eucharistiam capit, cùm antea de noxis reum se egisset. Ecce autem iis Mysteriis procuratus, dum penicillos postea artifex capit, operique cœpto intendit, multò jam felicius cedere cuncta animadvertit, ut brevi tempore perfecta imago, ac suo prototypo quàm simillima videretur. Commodum id temporis Oberburgum venit

nit S. R. I. Princeps Sigismundus à Schrat-
tenbach , Labacensium hac ætate Præful,
qui desiderio Pragensium , ac quid præ-
terea in effigie imitanda miri evenisset ,
intellecto , novam imaginem consuetis
Ecclesiæ precibus lustratam ipse Oberbur-
geni prototypæ contingendam admovit ,
ac Mysteria apud illam Sacra deinceps pe-
regit. Hoc , quod modò narravi , in eo
libello memoratur , quem de beneficiis
Xaverii novissimè collatis abhinc biennio
Pragenses vulgavêre.

C A P U T V.

Descriptio loci, ac Sitûs Oberburgensis.

OBerburgum ad id usque temporis, quo
ibi Xaverii nomen celebre esse cœ-
pit, exigui nominis oppidum, in finibus
situm est Marchiæ Vindicæ, quæ hodie pars
est Provinciæ Styriæ Inferioris. Oppido
Castrum vetus (quod loco nomen dedisse
creditur) adjacet Antistitum Labacensi-
um fundus, quod neglectum olim, ac
solitudine in ruinam vergens, Celsissimi
Princi-

Principis , qui hodie Labacensium Antistes est , curâ ac industriâ novum decus accepit foris juxtâ , interiûsque visendum.

Agro Oberburgensi, quâ Austrum, ac Occidentem spectat, hinc Carinthiæ, inde Carniolæ montes prætexuntur ; quâ Styriæ objacet, amplior paulò planities excurrit , in qua Sacellum D. Ignatio structum visitur, & ipsum per eas oras frequens adeuntibus propter mira eventa, quæ ibidem quoque gesta esse memorantur. Ab ipso oppido, Græcium, Provinciæ Styriæ Caput, itinere tridui ; Cilea verò Marchiæ Vindicæ Civitas primaria tribus passuum millibus abest. Infra Oberburgum, itinere , quantum fere spatium horæ conficias, collis assurgit rotundus , ac molliter acclivis : hunc incolæ Strashen (speculam excubialem latinè dixeris) sermone patrio vocavêre. Is olim arborum Sylvâ tectus, summo in vertice Sacellum habebat D. Virginis, ac Martyris Barbaræ, quod Sodales in Cœtum Divæ conscripti religione veteri colebant: nunc tamen repurgatus collis, nemûsque omne truncatum est commodo majori locum illum visentium.

Qui

Qui tamen per Styriam, ac Marchiam Vindicam Oberburgum adventant peregrini, illud majus longè commodum sentiunt, quòd amotis salebris planatæ viæ sint, quâ iter à via regia deflectendum est. Olim etiam ubi inhorrescens Cœlum nimbos effunderet, vis aquarum torrentium è præruptis montium jugis decurrens, vias corrumpere solita, Savinam quoque amnem, qui eas regiones interluit, fecit turgescere, atque ab alveo procul vicina quæque inundare; sic, ut proximis juxtâ, ac remotiorum locorum incolis aditus intercepterentur. Verùm hæc incommoda Provincialis Styriæ Magistratus, ipsèque præfertim Excellentissimus Comes Sigismundus Wagenšpergicus, Provinciæ, ut nominant, Capitaneus amolitus est, qui loca complura (quâ vortices aquarum maximè glomerantur, viasque faciunt aut immeabiles illuc versum tendentibus, aut tentatu periculosas) pontibus inferni præcepit, quòd sinè noxa Oberburgum à comitantibus iretur: hinc planiora jam tutaque itinera, nec, ut aliàs, præcipitiis, & torrentium eluvionibus formidolosa.

losa. Dedere id tum ceteri Provinciae Proceres, tum praeripimus Excellentissimus Comes Wagenspergicus suo in Xaverium studio, ne quid ad venerationem loci Sacri affluentem undique populi frequentiam à Cœlitis cultu retardaret. Ad beneficii memoriam, quod Comes praestitit, pontium uni hoc inscriptum legitur.

SI G I S M V N D V S W a g e n s p e r g C a p i t a n e V S a V C t o r .

Alteri, qui à Xaveriana Basilica propius abest, hæc addita est distincta litteris Chronologicis inscriptio.

X a V I e r h V n C p r o t e f V n D a t
p r o V I n C I a p o n t e M .

Sed jam imaginem, ac Lipsana Xaverii, inque his, ipsum Cœlitem propitium, ac beneficum iis Regionibus Oberburgum inducamus.

C A P U T VI.

Reliquiæ, imago, ac Cultus Xaverii Oberburgum inducuntur.

Igitur Oberburgum non multò post, quàm gemino illo thesauro reliquiarum

rum atque Iconis Xaverii in Sanciano morientis auctus est Achatius, Superiorum jussu proficiscitur, acturus ejus loci Curationem Commissarii titulô, ac prærogativâ. Hic verò sedem velle Xaverium sibi figere, unde gratias, ac beneficia immortalia suos in Clientes dispensaret, animô præfagiens Achatius, magnô delibutus gaudiô ejus Ecclesiæ procurationem suscepit. Addubitabat nihilominus, quodnam potiùs odeum Sacrum deligendum esset, in quo ad venerationem populi lipsana juxtâ, ac Iconem Cœlitis proponeret: multa deliberanti stetit demum sententia, aliis Commissariatûs, quem vocant, Sacris ædibus, collem, Strashensem, inque eo situm D. V. ac Martyris Barbaræ Sacellum præferre, idque ob plures, quæ id suadebant, rationes. Primùm, quòd is collis cum per se amœnus, tum totius Commissariatûs quodammodo medius, commodior futurus erat undique accessuris: locus etiam altitudine sua magis spectabilis, ac denique quòd festam lucem Xaverii Solemnis D. Barbaræ dies exciperet, ac propterea utri-
que

que Cœliti honor studiô colentium non interruptô haberi posset.

Verùm & alia causâ subesse poterat, illâque cæteris haud paulò ponderosior, cur eò loci Xaverio placeret cultum sibi adhiberi. Satis constat, illud in urbe Parisina Collegium, in quo tum Xaverius degebat, cum agente Ignatio vanitatem abdicans ad vitæ melioris Sanctimoniam se transferret, sub D. V. Barbaræ tutela fuisse. In hujus igitur Partheno-Martyris domicilio, cum primum Xaverius talentum Numinis beneficiô sit consecutus, quô dein quàm optimè collocatô tantùm lucri fecit, ut pondus ejus meritorum ex æquo satis nemo æstimet, jure credendum est Xaverium per beneficam suam imaginem, ac reliquias, ejus thesauri magnam in sibi supplices partem voluisse promere in æde ejus Virginis, in ejus antea domicilio, cum humanis adhuc in rebus ageret, negotiationem illam prægrandis lucri facere cœpisset.

In eo igitur D. Martyris Sacello Commissarius statui novas aras præcepit, in quibus effigiem juxtâ, lipsanâque Xaverii

reponeret. Jam verò, antequam ara poneretur, aut etiam effigies, quam diximus, lipsanáque Oberburgum Labacò advenissent, prodigio memorabili Sanctus indicavit eum sibi locum, ut quem alium maximè, placere.

Per idem tempus formidolosum Christianis bellum cum Turca timebatur, quòd barbaro jam Venetos impugnante, ac Corcyram Insulam ferociter premente, malum in Italiam, aut si Cæsar Sociis Venetis ex fœdere subsidium ferret, in Hungariam latius iturum non ex vano conjiceretur. Id igitur bellum, ut in perniciem hostium verteret, Pontifex Romanus solitas anni Jubilæi preces, ac supplicia indicavit. Id anno MDCCXV. factum.

Idibus ergò Novembribus pietatis, ac scilicet plenæ noxarum impetrandæ veniæ causâ ad collem Strashensem venit Gertrudis Strashnizia, quod illi nomen ab eodem colle, utpote quòd prope illum nata adoleverat, creditur adhæsisse. Hæc ab annis puellaribus oculorum cruciatu vexari cœpta, proficiente malo eò demum redacta est, ut usum oculorum omnem
peni-

penitus amitteret. Itaque sic, ut erat, cœcam se ad Templum in colle situm deduci curat, ubi Commissario de noxiis confessa, sub Confessionis finem sortem suam miserabilem, oculorúmque eam orbitatem verbis ad ciendam misericordiam quæsitis exponit. At Commissarius opportunè scœminam solatus, hortatur ei Sancto (quippe tunc adhuc peregrinum iis regionibus Xaverii nomen, ac vulgo ignotum, nec retentura memoriâ mulier credebatur,) cui ipse aram in odeo statuendam proximè decreisset, per novendum novies iteraret preces, tum quas Christus tradiderat, tum quibus Virginem Angelus salutârat. Paruit monenti mulier, eâsque preces Sancto confestim cœpit dependere.

Ecce autem alterius, quàm id ageret, diei nocte, per somnum illi se objicit Xaverius, placidè rogans, quî haberet, quidve illi potissimum dolorem cieret? illam de ærumna oculorum conquerentem, hósque præcipuè perdolere se affirmantem Divus bonô esse animô jubet, atque illas porrò preces, quas dicere institisset, pergere.

gere. Nam ego, inquit, Sanctus ille sum, cui jam biduo illo precationis ritu honorem habuisti, atque ego efficiam, ne te porro molestia oculorum ulla premat. His dictis phialam è sinu vitream promit, ac collyrio oculorum loca perungens respicere jam porro, lucemque jubet intueri, quam prius oculi non admisissent. Secundum hæc mulier expergiscitur, nihil magis habens in votis, quàm ne id ostentum inanis ludificatio, sed ipsa omnino res esset. Et quia properante jam die Cœlum albescebat, vultum fenestræ obvertit oculorum periculum factura, réque ipsa advertit aliquid sibi lucis abinde allabi, vicinos parietes in tenebris esse. Post ubi ad plenum diem & ipsa plenè evigilavit, somnii veritatem penitus experta, optimè videre se deprehendit. Hoc Xaverius insigni beneficiò Iconem, ac reliquias suas prævertit, illud simul ostendens, quàm sibi placeret ritus ille, quò per novendium statis precibus coleretur.

Inter hæc sub finem Novembris ejusdem anni MDCCXV. posita fuit Xaverio ara in D. Martyris, quam dixi, odeo, atque

que in illa tum Xaverii morientis effigies, tum Sacra lipsana, idque Superiorum permisso, collocata. Eodem illo scilicet die, quo Xaverius in oriente, locò vastò, ac subsidiò humanò juxtà, solatioq; defectus, sed Cœlestibus gaudiis delibutus, ac Divino amore plenus vitam posuit. Postridie Commissarius ipso Divi festo plebem pro Concione sermone ardenti, ac ponderoso allocutus, ac quis, quantusque ille Xaverius esset, ostendens, ad fiduciam erga Cœlitem capiendam enixè hortatus est. Res Divina per complures Sacerdotum ad novam Sancti aram facta, & qui erant è populo pientiores, epulò Eucharisticò relecti. Hæc erant Oberburgi studii in Xaverium, ac cultûs initia, quæ brevi pòst tempore, DEO Sanctum suum mirificè illustrante, magnò incrementò, auctúque valuerunt.

C A P U T VII.

Novum Xaverio Sacellum struitur, ac beneficiis locus illustratur.

INterea, dum Xaveriani nominis fama,
 C 3 ejus-

ejusdemque percolendi studium in dies
 prolatatur, jam Sacelli veteris angustiae
 undam hominum undique affluentium
 non capiebant, qui ignotum sibi aliàs Cœ-
 litem, at beneficum tamen, ac votis fa-
 cilem experti, studio venerandi è vicino
 circum Oberburgensi agro plurimi con-
 currere. Sacellum igitur Divo structum
 è fundamentis, inque illo ara cum
 ejus imagine posita, quæ annò MDCCX-
 VII. perfecta sunt. Cæterum, dum id
 Cœliti odeum Oberburgenses moliuntur,
 ferunt tot ab eodem edita beneficia non ho-
 minum modò, sed etiam jumentorum, quæ
 in opus adhibebantur, bono, ut eorum mul-
 tudo, laterum, lapidumque, ex quibus
 assurrexit, numerum facile æquârit. Causâ
 igitur referendæ debitæ gratiæ, ac cultûs
 Xaveriani porrò provehendi per novendi-
 um Sacrum preces indictæ, quibus pro Xa-
 verii aris à plebe supplicaretur. Is dies, quo
 ea pietas cœpta est, III. Nonarum Decem-
 brium, ac Xaverio Sacer fuit: hunc quatuor
 vicinæ Oberburgo paraciæ celebravêre,
 supplicantium ritu sub signis, vexillisque
 deductæ. Erat ea res læti spectaculi, cum
 plebs

plebs rustica audito concentu musico, clangoréque tubarum in ea collis, tum adhuc nemorosi, solitudine, lachrymis gaudii testibus per ora infusa lætitiã animi non celavit.

Rem præterea miram ajunt per id tempus contigisse: nam ante illum diem Cœlô nivibus, perpetuãque pluviam corruptô aquilonum præterea vis sic infremuerat, ut tecta in auras secum rapturi, stragemque domibus illaturi timerentur. Ut primùm verò æs campanum ab edito turrium insonuit, quo signum vespertinis pridianis precibus datum est, posuere illicò venti, aërisque succedente malaciã, innubi cœlo sol amœnus refulsit.

Itaque Cœlô in hunc modum differatô, per otium tranquillitatis temporis complura supplicantium millia affuere, è quorum numero amplius quater mille, per illud novennium, quò lucis Xaverianæ celebritas tenuit, expiatã prius Conscientiã, mensæ Dominicæ accubuere. Et opportunè huic, quem dixi, eventui Ecclesiastes suum sermonem accomodaverat, Soli exorienti Xaverium similem ajens, ac confertæ illum plebis nomine consalutans.

Nec sanè immeritò illud factum: Xaverius enim Oberburgum obscuri antea nominis, tot postea prodigiis oppidò fecit clarescere; nec minùs beneficentiæ suæ radios quaquaversum diffundens, frugique juxtà, ac nequam homines respiciens, locum effato dedit, quod Divinus Magister protulit: *qui solem suum oriri facit super bonos & malos.** Quòd si & hoc alterum quis cogitet, Xaverium multis beneficium, iis quoque benevolentiam impendisse, qui ignoto sibi Xaverii nomine, nihil Cœlitem eatenus rogârint; ipse tamen seu per somni Imaginem, seu per vigiliam spectabilis affuerit, equidem de Xaverio quoque jure quis dicat, quod de Sole quidam pronunciavit: *non exoratus exoritur.* Hinc adeò per ejus regionis tractum, non rustica modò plebs, sed cultiori quoque ingenio homines eam vocem usurpant: ærumnosis adesse alios Cœlites, sed vocatos, ac prece conciliatos; Xaverium de ferenda ope ne quidem interpellatum partiri in homines beneficia solere.

CAPUT

* Matth. 5. v. 45.

CAPUT VIII.

*Xaverio nova, & ampla Basilica
dedicatur.*

Olim Xaverio adhuc inter homines agenti hujuscemodi ostentum Cœlestē exhibitum esse memorant, quod illi plurimas dispari mole, ac forma cruces objecit, quas sibi Divus præparari sentiens amore Servatoris, atque animarum tolerandas, non propterea concidere sibi animos passus, sed desiderio plura adhuc talia perfrendi, eam crebrò vocem usurpare auditus est, quâ ampliùs & ampliùs à Cœli Domino ærumnarum peteret. Jam verò quemadmodum Xaverius per ardens illud agendi, patiendique ardua desiderium Divini nominis imprimis gloriam latè pro-
vexit, sic optimus DEUS eas fidelis sui servi perpeffiones copiosè remuneratus est, ut hodie Xaverii nomen per miros eventus, & stupenda prodigia celeberrimum, venerationi sit populis regionum plurimarum, qui undique Oberburgum ad Basilicam Cœlitis adventantes sanè ostendunt, quan-

tus sit in eorum opinione Xaverius, quantasque spes in ejus tutela, ac patrocinio collocent. Qua de causa, cum per opportuniorē anni tempestatem magna hominum adesset frequentia, Sacram ædem Xaverii pietatis ergò visentium, necessaria visa res est, ampliorem ejus honoribus Basilicam struere, quò tum plebis devotioni satisfaceret, tum etiam Divini ritus, ac cærimoniam pro dignitate tractarentur.

Die itaque VI. Idus Junias, anni MDCCXXI. primum in fundamenta novæ Basilicæ lapidem, applaudente populo, ac diem illum auspiciatum esse cunctis jubente, dejecit Celsissimus S. R. I. Princeps, Guilielmus Comes Lesleus, Labacensium Antistes. Addita ad gestæ rei memoriam lamina, de Cyprio ære cui hæc talia legentur incisa: *Anno MDCCXXI. VIII. Junii Guilielmus S. R. I. Princeps, & Comes de Leslie, Episcopus Labacensis primum lapidem posuit ad honorem S. Francisci Xaverii, Innocentio XIII. P. M. Carolo VI. Rom. Imp.* Secundum eam cerimoniam Antistes in eo loco, qui statuendæ majori aræ parabatur, Divinâ primus hostiâ litavit,
ac

ac solemnem de Sanctissima Triade (is enim erat dies celeberrimus) Missam peregit. Nec omine res carere visa, quod ejus potissimum diei luce is Xaverio honos haberetur; ut qui tot centena olim hominum millia in ejusdem Sanctissimæ Triadis nomine salutari unda lustrârit.

Sub hæc strui cœpta est Basilica, decore suo, atque amplitudine hodiêque visenda, nullo neque ære, neque sumptu prius ad id comparatis: moles tamen feliciter juxtâ, celerrimêque assurgens brevi tota stetit, Xaverio tot beneficiis omnium undique hominum solertiam provocante, ut his permoti rusticæ plebis animi, omnia ædificio necessaria, atque opportuna, sinè pretio cuncti, sinè mercede comportârint, vixque aliquis repertus fuerit, qui pietatis, aut voti solvendi causâ Oberburgum veniens, non promptè, atque hilariter ei ædificio, suam gratis operam locârît. Qui è longinquo venientes reditum ad domesticos maturârunt, collatis largè donariis ærarium auxerunt; hinc, pro ut necessitas ferebat, sumptus commodè fieri potuère.

Ea res, dum templum struitur, speciem miraculi habere visa est, quòd maximæ molis, ponderisque insani ligna, & saxa, dum tantò numerò per prærupta montium, atque impeditissimos viarum anfractus vectarentur; nihil usquam noxæ jumentum ullum acceperit. Quin promptè, ac leviter advexère; ut facilè videretur peculiarem utique ad hæc talia mollienda vim adesse, & suppetiis majoribus jumenta simul, atque homines niti, cum in opere faciendo alacriores se ipsis, fortioresque apparerent: ut nihil hic memorem de jumentis meritoriis, quæ inter laborandum confanata fuère, dum antea per morbum viribus parum valuissent. Hominum etiam per ea præcipitia, vitæque ac corporis discrimina manifesta non nisi unus atque alter est læsus, quod detrimentum, etsi oppido periculosum fuerit, eò tamen casus acerbior visus est accidisse; non ut perniciem miseris molestiamque afferret; verùm| ut Xaverii benefica se vis ostenderet: siquidem Cœlite invocato statim ità convaluère, ut magna cum
admi-

admiratione præsentium, operi pristino non minus, quàm antea fortiter insudârint.

Hinc ampla denique se machina sustulit, & Basilica nulli, urbium quamvis celeberrimum, pudenda. Magnificum Templi propylæum augusta specie objicitur oculis intuentium, cujus summitas minoribus ex utroque latere turribus cacuminata, mediô altiorem in turrim assurgit. Templi corpus, quam navim appellant, in modum Crucis decussatur: latus alterum D. Virginis ac Martyris Barbaræ loci tutelaris Sacellum occupat, alterum SS. Angelorum itidem Sacellum, quos in omni vita Xaverius præcipua pietate coluit, quosque invocare mos est, ubi novem Divo feriæ Sacræ habentur. Ara summa imaginem de qua dixi, morientis Xaverii exhibet, infra quam lipsanoteca eleganti opere visitur.

Præter odeum Sacrum ampla quoque domus hodie surrexit, quæ Xaveriana dicitur. Hæc Sacerdotum senûm est habitatio, qui sacras in Templo functiones, ac cerimonias obeunt, populûmque affluentem Sacris Mysteriis procurant. In ea

ea domo ampla præterea cubicula numerantur, recipiendis peregrè adventantibus, nobilioribus præfertim (quòd locus ab Oppido remotior est) destinata. Atque hæc omnia non aliunde, quàm ex collatis piorum eleemosynis, ac largitate eorum, qui locum sacrum inviserunt (singulari sanè Numinis providentiâ, ac Xaverii, opus omne sedulò promoventis, beneficiò) sunt constituta.

C A P U T IX.

Xaverianæ pietatis Oberburgi incrementa.

QUANTUM ab anno Seculi sexto decimo ad hoc usque diei incrementum pietas in Xaverium Oberburgi ceperit, cum ex aliis, quæ diximus, tum ex eorum multitudine præcipuè definire licet, qui per anni cursum suscepto illuc devotionis causâ itinere, Xaverio ardentè preces fundere soliti, pietatem juxtâ voluptatémque animi intuentibus aspirant. Supplicationes certè, quæ in annos singulos ad Xaverianam Basilicam deduci solent, centum omni-

omnino numerantur, præter illos qui extra turbam soli invisunt, seu agendis pro beneficio dato gratiis, seu beneficiis indidem impetrandis, quorum quinquaginta non minùs millia per annum censa esse perhibentur.

Hæc tanta confluentis populi vis, vix facile dictu est, quàm illic curantium Sacerdotum quamvis assiduam solertiam provocet, ac penè frangat: tametsi enim sex, septémve ut plurimum Sacri iudices cum Commissario adsint, qui populum cerimoniis expient; ad hæc vicinis è paræciis Sacri Curiones sedulam operam constanter locent arcanum tribunal accedentibus, vix tamen ea diligentia par esse potest frequentiaæ populi spontè se reum in arcano illo iudicio agentis, veniamque erratorum deposcentis. Ad quinque supra vicena millia de suis criminibus confitentium numerus excurrit, cujus magnitudinem facile quis ex eo pensabit, si recogitet in his ipsis plurimos reperiri, qui de vita antea facta universè confessi, accusationem criminum ab ipsa pueritia ordiuntur. Hinc Sacros iudices non matutinis

nis modò horis, sed per vespertini etiam temporis spatia sedula ea cura exercet, præbendi aures confitentibus, & quâ admonitione, quâ solatiò opportunè juvandi.

Si lætum id Cœlo, prout Christo docente compertum habemus* unumquempiam hominum pristinae malitiæ peractum resipiscere, ac de perperam actis pœnitudinem ostendere, cogitare facile quivis poterit, quàm uberem gaudiorum materiam solum Oberburgum Cœlitibus, atque ipsi imprimis Xaverio afferat tantus plangentium vetera commissa numerus, præsertim cum Divus noster nihil in omni vita habuerit antiquius, quàm id genus homines ab improbis moribus ad virtutem alienatos Numini conciliare; quod ubi effectum dedit, ibi verò lætitiis fluere videbatur.

Inter augmenta pietatis illud quoque memorandum, pro aris Xaverii rem Divinam fieri creberrimè, Sacerdotum non paucis illuc peregre profectis, séque ac sua omnia in Cœlitis tutela reponentibus. Satis constat subductis ritè calculis, tria non

* Lucae 15. v. 7.

non minùs hostiarum reperta millia , quibus intervallô unius anni Sacerdotes pro aris litavêre.

Hisce talibus pietatis auctibus
 Celsissimus Princeps Sigismundus Felix Comes à Schrattenbach , Labacensium hac ætate optimus Antistes , magnus & ipse Nominis Xaveriani Cultor , ac ejusdem prolatandi impensè studiosus , ne quid novæ Basilicæ ad venerationem deesset die V. Calendarum Novembrium anni MDCCXXVIII. festo SS. Apostolorum Simonis & Judæ , sveltis illam Religionibus , ac solenni Cerimonia dedicavit ; annuam porro celebritatis ejus memoriam in mensis Junii Dominicum diem , qui SS. Primi & Feliciani Martyrum præit solemnità , ritu perpetuo habendam indixit. Ne gestæ rei ulla unquam oblivio subiret , duplex addita Scriptura , quæ ea parte Templi , quâ chorum musici faciunt , marmori in hunc modum incisa legitur :

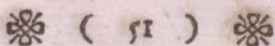
ECCE XAVIER IPSE ME FVNDAVIT.

*

ME FELIX À SCHRATTENBACH PRÆ-
 CELSVS LABACENSIS PRÆSVL CON-
 SECRAVIT. D DENI-

Denique ut fidelium pietas ampliùs cresceret, Summo Pontifici Benedicto XIII. supplicatum est, piaculorum veniâ donatos esse vellet, qui Mysteriis antea procurati, preces, ac vota in Templo solverent, annuit Pater Sanctissimus, & Indulgentiam talibus litteris concessit.

Benedictus XIII. universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem, & Apostolicam benedictionem. Ad augendam fidelium religionem, & animarum salutem Cœlestibus Ecclesiæ Thesauris pia Charitate intenti, omnibus utriusque Sexûs Christi Fidelibus verè Pœnitentibus & Confessis, ac Sacra Communionem refectis, qui Ecclesiam S. Francisci Xaverii sitam in Styria inferiori Labacensis Diœceseos, ad quam (ut asseritur) devotionis causâ magnus populi Christiani, & præsertim peregrinorum fit concursus, in quocunque anni die devotè visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum Concordia, Hæresum extirpatione, & S. Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad DEUM preces effuderint, plenariam, semel tantum quolibet anno per quem-

quemcunque Christi fidelem lucrificandam
omnium peccatorum suorum Indulgentiam,
& remissionem misericorditer in Domino
concedimus. Presentibus ad Septennium
tantum valituris. Volumus autem, ut si pro
impetratione, presentatione, admissione,
seu publicatione presentium aliquid vel mi-
nimum detur, aut sponte oblatum recipi-
atur, presentes nulla sint. Datum Rome
sub annulo piscatoris die XXVI. Martii.
MDCCXXIX. Pontificatus nostri anno
quinto.

Gratis pro DEO & Scripta.

Cardinalis Oliverius.

Promulgetur ex Officio Episcopali die 12.
Aprilis anni 1729.

(L. S.) SIGISMUNDUS FELIX
Episcopus Labacensis.

P A R S II.

De Prodigijs, quæ Oberburgi Xaverius plurima, maximâque patravit, ab Anno MDCCXVI. ad annum MDCCXXXII.

C A P U T I.

Infantûm complures, mortui in lucem editi, Xaverii ope ad vitam revocati.

Qui res apud Indiam olim à Xaverio gestas accuratiùs scripsêre, vicanos quinque numerant, quos ipse seu vivens adhuc, seu post fata invocatus, à funere ad vitam memorandò prodigiò revocârît. Idque aliquando per pueros egit, quos ipse disciplinis antea Christianis institutos, ei deinde rei adhibuit, ut eorum opera adultiores formaret. His ille corollam Marianam nonnunquam tradidit, deferendam ad mortuos, qui leviter tacti in vitam rediêre. Quod quidem ea ex causâ Sanctus faciebat, ut opinionem pueris apud vulgus adderet, nec tam suæ virtuti, quàm eorum innocentia, si quid

si quid miri esset editum, populi sermone tribueretur. Cæterum inter eos ipsos quos vitâ tunc Xaverius donavit pluri mi erant pueri innocentes, quos sibi ereptos orbæ matres luxêre. Idem quod in India, hisce annis superioribus, Oberburgi D. Xaverius præstitit, dum sanè non pauci, illius beneficiô succisum morte Spiritum ducere denuo ocepêre. Eos solùm in præsens, quos tristi partu matres in lucem mortuos ediderunt, memorabo.

Annò MDCCXVIII. ad sanum D. Petri Elisabetham Walltiziam partûs dolores per dies continenter 15. sic exercuerant, ut cùm in foetu ipso indicium jam vitæ nullum obstetrices deprehenderent, matris etiam incolumitas pro deplorata haberetur. Sed nimirum Elisabetha, ubi subsidium humanæ opis deesset, spem in Superis collocandam rata, Xaverium rogare institit, nè eò loci destitutam vellet: simul Votivam Missam pollicetur, si convalesceret, ad Divi Aras curandam. Vix dum ea Vota conceperat, cùm mortua proles matre incolumi editur. Crevêre mulieri juxtâ, circûmque adstantibus animi,

ut simul in preces abjecti, magnâ fiduciâ Xaverium precarentur, vellet infanti, qui matri salutem dederit, tantillum vitæ à Cœlo poscere, quô undâ lustricâ respergi posset. Continuo infans motu corpusculi, ac respiratu vitam testatus, tamdiu vixit, dum Sacro fonte per obstetricem purgatus, puram jam animam denuo exhalavit.

Annô MDCCXX. Bartholomæus Widizius ex Carniolia inferiore apud campum D. Bartholomæi, conjugem suam quatrividuo jam ex partu laborantem Xaverio commendârat. Nec diu factum, cum ipsa quidem partu absolvitur, at mortuæ prolis, in qua XV. aliæ mulieres, quæ tum fortè aderant, indicium vitæ nullum agnoscerent. Pater Xaverium porro invocandum ratus, vota eadem geminat. Nec frustra preces fuere: nam infans secundum hæc gemitum edit, ut vivere illum jam nemo dubitaret. Salutare ergo undæ parvulo adhibentur, quibus lustratus vivere desiit.

His similia memorant Michæl Wol-
lus, ac Rupertus Kraischecius suis uxori-
bus

bus per annum MDCCXXI. accidisse :
 nam illæ quidem partu simul ac periculô
 defunctæ, felices videri poterant, nî pro-
 les mortuas infeliciter edidissent. Reli-
 gio tamen in Xaverium, precésque adhi-
 bitæ tantum valuere; ut mœror matri-
 bus etiam eatenus eximeretur, quando
 promissâ peregrinatione Oberburgensi,
 mortuis foetibus illapsa vita tamdiu super-
 fuit, dum fonte lustrico tingerentur.

Annô MDCCXXII. Blasium deinde
 Huadeum Carinthum Gerdinensem jam
 spes de salute parturientis sociæ omnes de-
 fecerant, quòd obstetrix eum partum ma-
 tri juxtâ, foetuique fatalem fore diceret.
 Spem nihilominus in Xaverio reponens,
 vota concipit, secundum quæ, mortua
 prole inter dolores effusa, mater periculô
 liberatur. Nihil inde cunctatus Pater, pre-
 cari Xaverium porro perrexit; infansque
 post horæ intervallum manifestis indiciis
 vitam prodens, baptismi gratiam ritè su-
 scepit.

Hoc eodem beneficio complures aliæ
 matrum, quanquam diversis annis, re-
 creatæ: quas inter Cunegunda Grobelni-

zia Teplicensis, Ursula Matthæuska Sulzbacensis, Catharina Christianzia è S. Martino juxta Crainburgum, aliæque, peregrinatione Oberburgum suscepta, cum eò loci vota dependerent, sospitalem Xaverium prædicavêre, quòd sibi incolumitatem, prolibus salutem, suò apud Deum patrociniò, impetrâsset.

His, quos hæctenus memoravi, parvulis, opitulante Xaverio tantum induciarum datum est, ut revocati ad vitam Sacris Ceræmoniis expiari possent; expiati continuò vitam ponerent. Opportunum jam erit eos hic subnectere, qui eodem per Xaverium beneficiò aucti postea provixêre.

Annò MDCCXXII. Ursulam Webruckiam Saxofeldanam morbus vehemens anxie sollicitam habebat, nè malis sibi juxtà, ac proli, quam utero gestabat, exitialis esset. Cogentibus inter hæc doloribus, ante tempus foetum enixa, cum eum planè pro mortuo agnosceret, tristi spectaculo exterrita, deliquium animi subiit, quod cum circiter semihoram tenuisset, sensibus paulatim reddita infantem

tem denuo explorat, si quod in eo vitæ vestigium deprehenderet. Verùm, uti antea, pro exanimo jacentem Xaverio denique commendare succurrit, additò votò, si viveret, vitalisque foret, eum se sospitali Divo in æde Oberburgensi stitutam. Gratas eas preces Sanctus habuit: simul enim mater precari desit, simul infans vagire cœpit, quem postea mater ad diem VII. Idus Aprilis in odæo Xaveriano grata stitit.

Annò MDCCXXVII. Josephus quoque Saizius VII. Septembris Oberburgum è monte Trojano veniens, publicè est confessus, uxorem suam difficili partu laborantem, matrem denique mortuæ prolis effectam fuisse: Verùm se tantillas infanti inducias vitæ à Xaverio poposcisse, dum ritu Christiano tingi, culpæque eximi primæva posset. Plus tamen Xaverium, quàm rogatus esset, præstitisse; prolem enim vitâ donatam etiamnum vivere, quam ipse, ac mater beneficii memores, Sanctoque grati hodie ad ejus aram præsentâssent.

Annò hunc, quem diximus consequente, Clementis Suppani Lauffensis Conjug, itémque Maria Schiganczia è D. Martini ad Feistriczium paræcia, eodem se auctas beneficio, ope D. Oberburgensis memorant: nam partu se quidem feliciter defunctas, at fœtibus mortuis. Votis tamen Xaverio nuncupatis vitam, quam tunc cœperint, etiamnum vivere.

Annò MDCCXXX. Non absimile est beneficium, quod Gregorio Turnero è parœcia S. Martini apud Vindo-Græciam contigit. Uxor ejus uterum ferebat, sed infelix nec partum (quippe jam ante cunabula mortuum) nec vitam sperare aucta, nihilominus post hæc onere noxio verius quàm prole liberatur. In tres horas triste funus pueri jacebat, cùm mater spem sibi è patrocínio Xaverii crescere sentiens, peregrinationem, si puer revivisceret, hostiámque promittit ad aras Xaverii litan-dam. Ream voti continuò Xaverius fecit: ubi enim mater finem precandi fecerat, pusio vitam exorsus, Sacróque dehinc lavacrò tinctus, valens vegetúsque in cæterum vixit.

Ità opportunè parvulis hisce Xaverius adfuit, salutis alioquin exfortibus, si sua illos ope destituisset. Enim verò animas hæc innocentes Xaverii Zelò donatas voluit Numinis providentia, quarum aliæ Cœlis citò receptæ, illic agenti Cœliti grates dicerent; in terris aliæ ejus nomen ad posteros commendarent: ut adeò in Xaverium referri possit, quod Psaltes Regius ait: Ex ore infantium & lactentium perfecti laudem. *

C A P U T II.

Alii quidam adultiores ope Xaverii à morte suscitati.

JAm eos narrandò persequemur, qui paulò adultiores funesto casu extincti, in vitam deinceps ope Xaverii redierunt.

Annò MCCCXVIII. Filiam bimulam habebat Joannes Stockius, Sacelli tum Xaveriani ædituus, quæ ploratu incondito spirandi sibi vim intercludens, ante parentis utriusque ora in mortuam corruit. Accurrunt plurimi, ac diu vestigant, si quò

si quò indiciò vita se proderet , verùm omnibus diligenter inspectis , cum nihil animæ reliquum in exanguì corpusculo deprehenderetur , mortuam omnes conclamant. Pater prolis suæ charitate actus , funus filiolæ amantissimæ inter lamenta brachiis complexus , ad ædem Xaverianam rectà contendit , ibi pro ejus vita apud Tutelarem loci acturus , spe simul certa fretus , non commissurum Xaverium , quin suis obsequiis in curanda Sacelli suppellectile fideliter præstitis eam gratiam redderet. Emensò .viæ mediò jam in conspectu Sacram ædem Joannes habebat , & fiduciam sibi crescere sentiens , vultu ad Divi Sacellum converso , quid , inquit , opus est S. Xaveri , onus hocce tuis ædibus inferre ? huc etiam oculos de Cœlo advertas , spiritúmque huic parvulæ reddas , licet. Votivam tibi Missam , si exaudias , ac tritici medimnum mœstus filiæ pater pollicetur. Mirum dictu ! parvula inter brachia gestantis continuò moveri , ac spiritum ducere : quam pater solatiò totus diffluens domum festinus reportat , ac matri stupore attonitæ vivam reddit. Prodigium

gium manifestum totâ latè viciniâ conclamatur, valuitque ea res ad ingerendum animis illorum Numinis timorem, ac reverentiam, vitæque rationes ad recti normam exactiùs conformandas.

Annò MDCCXIX. Triduum ex partu laborabat in parœcia Aichensi mulier, Maria Wukhia, cùm votis Xaverio nuncupatis, illi quidem uterus solvitur, sed ipsa tertium deliquescens novissimè animam egit. Oritur continuò inter adstantes comploratio: at maritus non muliebres fletus, & inania lamenta, sed preces mortuis proficuas inferens, monet pro defuncta orare. Erat in corona adolescens annorum admodum 16. Mariæ defunctæ frater, qui quoniam devotionis causâ Oberburgum sæpè adiêrat, multa etiam narrandò accepit, quanta eò loci invulgus mira Xaverius patraret. Hortatur ergo præsentés omnes, piam ut peregrinationem ad eas Sancti ædes voverent; spem sibi certam esse, Xaverium eas preces irritas esse non passurum. Vovetur communis supplicatio, & Maria secundùm hæc magno stupore omnium revixit, hodié-

hodiéque Cœlitem piis obsequiis prolixè veneratur.

Annò MDCCXX. Jacobo Jurczniko octēnis erat filia, quam morbo absumptam, ac integrò jam noctis spatio exanimem mœstus pater lugebat. Xaverio tamen cum séque, ac orbitatem suam Jacobus commendâisset, puella rediviva oculos attollit, manéque ejus diei de lecto, in quo jacuerat, quàm si nihil passa esset, promptè confurgit.

Plùs admirationis habet, quod eodem Anno in vico Capellensi accidisse memorant. Ibi pagani hominis (Mathias Bishernekus dicebatur) filiulus novem non plùs menses natus, morbis haud levibus carpebatur. Initiò námque vocem multa illi tussis, postremò gravior phrenesis spirandi facultatem sic intercluserat, ut horam integram sinè motu exanimis jaceret. Pater salutem filii Xaverio commendans, Thaumaturge inquit, Xaveri! qui omnes audis, nec vota precantium respuis, hunc tu mihi quæso filium meum vivum esse ut velis, rogo. Extemplo puer indicio vitam confessus, sed paulò post violentiâ
mali

mali in priorem agonem rejectus, iterum moritur. Mors hæc altera nihil jam spei reliquum mœsto parenti facere videbatur. Quare ad præsentem conversus, quid, inquit, frustra obnitimur? funus esse oportet hunc filium meum; necessaria in hunc usum funebria comparemus. Sentit tamen inter hæc novâ se fiduciâ erigi; ut adèò Xaverium denuo compellans, opemque ejus enixè implorans, promitteret voti causâ se puerum, si viveret, ac sospes esset, ter secum ad ædem Xaverii in Comitatu matris deducturum. Non distulit Divus audire; & puer tunc vitæ redditus, hoc anno primùm à parentibus Xaverio pro ejus ara est præsentatus.

Annô MDCCXXI. Rem quoque in paucis memorandam Sacerdos, Parochi Schwarzenbacensis adjutor narravit. Vas XXX. amplius urnarum capax, idque vinô tum refertum, ex improvise in Matthæum Mariæ Janschizix Schwarzenbacensis fratrem incubuerat, hominémque toto pondere sic oppresserat, ut quasiato penitus corpore, ossibusque fœdè comminutis vas ipsum in partes dissiliret. Animam

mam Matthæo elisam, eorum, qui aderant, dubitabat nemo. At soror ejusdem Oberburgensi Cœliti, quem extremis quibûsque casibus adjutorem esse famâ acceperat, fidere certa, se pro Matthæo devotionibus obstringens, opitulatricem Cœlitis manum homini miserrimo rogat adesse. Secundùm hæc vota Matthæus, quasi flabrô mollis auræ in vitam animatus, sibi constitit: inde non plus octidui spatiô, arcana illi manus malum omne correxit, ipséque carnem, ossa, cutem, cæterâque omnia sanus apparuit.

Per idem tempus in Carniolia superiore Jacobus erat Omota Cisnerensis, cui filiolum XVIII. admodùm mensium in flumen foram delapsum, aquarum vortices in molendini rotas impegerant, spirítuque eliso, pueruli cadaver Wolffdorfium usque deportârunt. Parentes, quid filio factum sit, intellectu, promissa peregrinatione Oberburgensi commendare illum Xaverio maturârunt. Inde Pater anhelus accurrit, & charissimam prolem in ripa fluminis jacentem procul intuens, iterum Xaverium de reddenda filio vita,
inter

inter suspiria ac gemitus appellat. Valuere eæ Parentis pro filio preces: nam puer oculos paulatim cœpit attollere, & genitori propinquantî arridere: quem Jacobus actis prolixè Xaverio gratiis domum cum gaudio reportavit.

Annò MDCCXXII. Filiola fuit Marci Zingelei Rechbergensis, quæ nescio quo adverso casu secundum præcordia quassata, jam tribus continenter horis sinè motu jacebat, ne quis eam mortuam dubitaret. Parentes, quòd in humanis nihil esset, ad Cœlestia præsidia poscenda conversi, nuda genua in preces flectunt, soloque submittunt, postulantes à Xaverio eam gratiam, ut filiæ vitam redintegraret. Rediit puellæ vita, & parentes Xaverium venerati, deinceps etiam colere perrexerunt.

Ad S. Viti supra Labacum Dominicò festum Ascendentis in Cœlos Domini præcedente, Gregorii Lenarczhizi filia duodennis flumine hausta, impetu aquæ decurrentis ad Molendini rotam appellitur, cui implexam hære, sistente cursum rota, necesse fuit tamdiu, dum mo-

litor levandæ per se rotæ impar, ac suppetiis rogandis viciniam concursans, post horæ spatium cum pluribus reverteretur. Exempta demum est aquis puella, atro sanguine vultum suffusa. Sed nimirum non diu mortuam parentes planxere; quando Xaverio votis conciliato puellæ vita postliminio rediit.

Hoc pariter anno funestus casus Jacobo Sernuo apud Labacum superius incolenti filium ademerat. Hunc Pater diu frustra vestigatum, conjecit denique ex vestigiis, quæ in flumen directa erant, aquis haustum interiisse. Pertentato circum flumine mortuus novissimè reperitur, sed atratus, & toto jam corpore luridus. Hic matrem pueri intima commiseratio tangebatur; eaque propter oculos inter lachrymas natantibus Cœlum intuens, magna voce Xaverii in miseros beneficentiam tot jam exemplis testatam implorat. Audisse Xaverium eventus probavit; & puer extemplò redivivus parentes incredibili solatio affecit.

Annum agebat Octavum decimum Joannis Gomani è parœcia Capellensi filius,

lius, quem in rapida vectatione, dorso, quem insidebat, equi excussum, vehiculi rotæ per corpus jacentis actæ tam miserè affecêre, ut animam cum sanguine exturbârint. Ubi patris ad aures tristis rei fama pervenit, iste Xaverium invocat, quò factò adolescens à funere reversus, hodiéque ejus facti gratiam gratus cum patre meminit.

Annô MDCCXX. Haustam undis rapacibus bimam prolem Ursula Drishekia deplorabat, ac triste funus inter inutiles questus solidam horam contemplata, atque ad Xaverium deinceps conversâ, vovet, si proles sibi redderetur, devotionis se causâ Xaverium Oberburgi adituram, Mifsâmque ejus honori per Sacerdotem curaturam. Nec pluris stetit parvulæ incolunitas, quæ redeunte confestim vita, matri suaviter arridens incredibili eam lætitia cumulavit.

Annô MDCCXXIV. Feriæ agebantur Pentecostes, quando Georgii Schmu-kii è parœcia Labaci Superioris filiulus septennis cum æqualibus lavandi causâ flumen ingressus repente subsidit. Advo-

Ant curriculo ad parentem socii, edocent
 natum aquis haustum interiisse. Jam ho-
 ra labebatur, quodd puerum aquis con-
 sepultum vestigans sollicitè pater denique
 deprehendit. Ergo inde sublatum, pro-
 digiis, quæ Xaverius ad id temporis in si-
 mili patrâisset, fiduciam addentibus, San-
 cto, quem dixi, ardentissima prece com-
 mendat. Postea ubi suscepto brachiis
 filii corpore, domum Georgius rediit,
 animadvertit paulatim incalescere pue-
 rum, spirare denique, ac de integro su-
 perstitem esse.

Annô MDCCXXVI. Aliam aquis præ-
 focatam vitæ Xaverius mirabiliter resti-
 tuit. Rem in hunc modum evenisse Pater,
 & testium complures è parœcia Craxensi
 jurejurando firmavêre. Filiam habebat
 octennem Jacobus Globuschiczius, quam
 in præceps euntem flumen hauserat, ac
 molendini rota, ad quam appulsa est,
 solo firmiter attinebat. Cùm puella post
 horæ circiter lapsum inde exempta esset,
 mater exsanguie, ac miserè affectum cor-
 pusculum intuita, tristi ejulatu aërem fe-
 riens, scemineo more pectus plangebatur.
 Sed

Sed commodum tres ibi Cilleæ cives id temporis præteriêre, qui re intellecta fœminæ dolorem verbis lenire aggressi, hortantur opem à Divo Oberburgensi exposcere, de quo constaret, per hosce casus adversos sæpius opportunè in subsidium vocatum miseris afflictisque parentibus adfuisse. Nec mater voces eas bene monentium incassum auribus allabi passa, triplici se se votò obstringit. Verum quod id fortasse diffidentiùs egit, Xaverius etiam tardare videbatur, donec fœminam novis spebus animatam, ac pristina vota repentem voti sui damnavit. Puella enim sub hæc subitò reviviscens, matrem ovantem ovans domum comitata est.

Eodem anno filia Jacobi Zhergovii Laytschensis semestri infantulo balneum apparârat, in quo pusionem ex usu lavaret. Postea quòd matrem nescio quid negotii aliò vocaret puero hinc inde pulvinis suffulto, quòd adversus omnem casum satis protectum crederet, discedit; sed paulò post ejus discessum solutis repagulis collabatur infans, mergiturque. Consilio in eum casum defecta matre, Ja-

cobus, qui ejus diei mane apud Xaverium in ejus æde Oberburgensi inviserat, circumstantes monet in genua procumbere, Xaveriique adjutoris nomen appellare. Illis in Xaverii fidem se committere aggressis, Jacobus præterea votivam Missam ac peregrinationem spondet. Nec diu factum, quòd puer à morte recens novum cœpit spiritum ducere.

Alia res dictu sanè memorabilis per hunc eundem annum MDCCXXVI. accidit, quam R. D. Martinus Grattnerus cooperator Watschensis, ejus rei, cùm gereretur, de visu testis publicè pro Concionem Oberburgi narravit in hunc modum evenisse. Fortè in arborem ascenderat paganus homo loci ejusdem incola, cujus nescio rei perficiendæ causâ. Sed frondatorem incuriosius agentem acerbus sanè casus deprehendit. Vestigio nàmque fallente ex alto delatus in præacutam sedem impingitur, sic ut adacta secundùm tempora cuspide miserrimè affectus, avelli inde nisi relicta parte laceræ carnis non potuerit. In tanto periculo Sacerdotem cæteri inclamant, sed scilicet accurrens

Coope-

Cooperator vixisse jam hominem deprehendit. Ergo uxorem illius immaniter ejulantem cum solari aliter haud posset, adstantes rogat, ut secum nonies orationem Dominicam, ac Virginis Salutationem honoribus Xaverianis recitarent; spemque simul ingerit fore, ut Xaverius, qui tot in extremis rebus praesentaneam opem aliàs tulisset, illam ne hoc quidem rerum articulo negaret. Consiliò hominis collaudatò terræ confestim omnes genua submitunt, ac prouti res poscere videbatur, preces ardentè fundunt. Mirum ingens! nondum integrè illud orationis pensum decurrerant, cùm homo cœpit manifesta vitæ signa præbere. Id otii nactus Sacerdos, quòd provicturum desperârat, mysteriis, quibus in extremam luctam assolet, properè communit, de cætero ad mortem constanti animo ferendam hortatur. Sed nimirum insigne hic facinus Xaverius patravit: Colonus enim Cœlesti medela confirmatus ità cœpit valere, quàm si nunquam laborâisset.

Annò MDCCXXVII. Ad diem Sextum Idus Junias Matthæus Coreninus vo-

tivam tabellam Labacô attulit, quam soror ejus ad rei testandæ memoriam dedicavit. Habebat hæc in deliciis filiam, triennem pupam, cui per imprudentiam in præaltam cisternam præceps eunti non nisi post dimidiæ horæ spatium succurri potuit. Inde gelidam ac sanguine cassam cum eduxissent, mater cæteros, ut idem facerent, hortata, de genibus Xaverio supplicat, vellet suas sibi delicias reddi, quas omnes cum hac filiola amisisset. Nec prius destitum est orari, quàm puella spiritum reciperet, ac de integro sana coram omnibus confurgeret.

Skoruzhna vicus est non longè à D. Agnetis fano dissitus, unde Oberburgum veniens Joannes Schlapus Magister molendini, quatuor aliis testibus eadem affirmantibus, juratus dixit, vicinum suum, dum nocte præter molam graditur, errante gressu prolapsum, aqua fluminis ferente, ad usquè rotam deluxisse, sistente deinceps molari lapide, cum procurreret molitor visum, unde rota adhæresceret, hominem videt, cui pedes in altum subrecti, cervix capitis ad imum solum depressa

pressa rotam attinebat, ne porro moveretur. Vicinia homini concursanda erat, rogandæque suppetiæ, ut mortuus inde nisi longo post tempore eximi non potuerit. Inter hæc venit illis in mentem Xaverio vicinum suum commendare, si qua vitæ gratiam illi faceret, quam dudum tot aliis præstitisset. Communi voto Oberburgum pia peregrinatio decreta est, & homo occisus revixit, qui postea confessus est, salutem suam in eo lapsu se Xaverio commendasse.

Annò MDCCXXIX. Dorotheæ Gergmanziæ è commenda D. Petri in Carniolia filiulus erat bimus, qui sororis incuriâ in altam Scrobem delapsus inter undas ibi stagnantes præfocatus fuit. Puella quàm ejus periculi improvida, tam pueri funesto casu exsternata, nec matri rem manifestare ausa pertinaciter filebat. Seu tamen matri prolis absentia, seu vultus filiaæ pavorem non celans suspicionem mali moverit, vestigante sollicitè matre, ad extremum puer in ea, quam dixi Scrobe merfus reperitur. Hic continuò parenti pietas pectus everberare, moeror lachrymis oculos

lamenti ora replere : sed nimirum his nihil proficientibus , Oberburgensem Coelitē afflicta parens precibus adorta , spondet pia peregrinatione suscepta puerum à se, si ab eo funere superstes esset, in ejus aede præsentatum iri. Jam autem ubi his votis se fœmina obstrinxit, ecce tibi micare venæ sub palpebris incipiunt, puérque haustam cum aqua arenæ glaream copiosè regerens, sanus integérque assistit. Dorothea secundùm hæc votum exequitur, neque tamen filiò comitata; quod sibi Xaverius displicere ostendens, matri alium metum incussit, siquidem illa domum rediens puerum deprehendit graviter ægrotare, quod suâ culpâ fieri mater sentiens, placare Xaverium votò geminatò institit, quod fidiùs post hæc executà, admissum priùs errorem sanè correxit.

Annò MDCCXXX. Alium undis haustum Xaverius mirabiliter hoc anno vitæ reddidit, puerum novennem è parœcia Oberburgensi. Puer Franciscus, pater pueri Michaël Schmauzius dicebatur. Huic aliquando pontem ingresso, filio
ponè

ponè comitante, evenit, ut puer in flumen præceps iret, quod infrà labebatur. Undis puerum miserè volventibus, pater opem ferre festinus, initiò secundùm ripam properè consequi, inde in alveum aliquoties se inferre. Verùm quòd aquæ tunc increverant, atque alicubi à littoribus abundabant, ipse suo capiti periculum creavit, quod invocatò tamen Xaveriò feliciter exiit. Igitur infelici puero pereundum erat priusquam advocatis suppetiis inde liberari posset. Novissimè tamen extractus, sine vitæ indicio, membræque omnia rigidus jacuit. Os ad hæc tam pertinaciter clauserat, ut recludere conantium industriam omnem vinceret. Mœstus pater, collacrymânsque, cùm nihil opis in naturæ præfidiis esse cerneret, Xaverium in hæc verba compellat: Xaveri Sanctè! meus hic, aut tuus, veriùs dicam, filius (tuo quippe nomine eam ob rem insignitus, quòd te potissimùm opitulante, in lucem editus, conservatùsque est) vitam, quam tantis auspiciis cœpit, en fatò tam miserò terminavit! sed quæso te Xaveri! DEUM modò precare pro
vita

vita hujus Francisci tui, ut altero hoc beneficio tuo auctus, te Patrem nunquam meminisse desinat. Ad ædem tuam, si me audis, piè invisam; útque Divina hostia pro tuis litetur aris, curabo. Peracta in hunc modum oratione, cæteris, qui adstabant, in eventum avidè intentis, confestim puer motu, ac suspiriò vitam confessus, undas, quas hauserat, cœpit recipere. Inde in somnum deflexus, placidèque eam noctem dormiens, alterius dièi mane vivus, ac virium robore valens apparuit. Pater verò solvendi voti causâ ad ædem Cœlitis ocyùs accurrit, grátusque perinde ac hilaris insigne beneficium prolaxis laudibus commendavit.

Annò MDCCXXXI. Sed ista, quæ adhuc de mortuis in vitam ope Xaverii revocatis memoravimus, ille concludat, quem morti Xaverius ter eripuit: hoc est bis à certissimo vitæ discrimine defendit, extremò pro vero defunctum vitæ prorsum vindicavit.

Est in parœcia Pleyburgensi haud magni nominis vicus, quem incolæ Mofchizium dixêre. Hic Kivo quidam Alexius

xius uxorem habebat , quæ partûs difficultatem per multos dies experta , non longè ab interitu jam aberat. Magna quippe virium defectio , corporisque iis laboribus conflctantis debilitas exitium illi proximum fecerant. Idem proli periculum timebatur , nè ipso in utero extincta , ceu vivò tumulò funus conderetur. Xaverius tamen ei rerum articulo opportunè adfuit , qui voto visendi Sacri loci conciliatus , Matrem , edita feliciter prole , periculi omnis securam fecit. Multo post hæc tempore cùm idem pusio spicam de manipulo siligineam glutisset , ea pestis sic omnem respirandi viam obsederat , ut adeò nequiret animam recipere. Manifestum erat periculum , & infans tetro sanguine vultum infusus , confestim moriturus timebatur. Maturavit mater ejus salutem Xaverio commendare , precata , quam semel donasset luci , porro illam in tempus serum servaret. Eo temporis momento ab imo gutture spica prorupit quam cruoris aliquot guttæ secutæ sunt ; infans verò eâtenus incolumis tertiò beneficiò servata est , quo Xaverius clientem suam
sibi

sibi planè vindicavit. Nam menses aliquot abierant, cùm nescio quo malo tentata ejus valetudo denique pessundata, & infans jam spatiò horæ integræ nullum animæ præsentis indicium dedit. Hic verò mater Xaverium ferendæ opi vocare jam assveta, quod aliàs se promptè auditam meminisset, votis se iisdem, quæ priùs, obligat, ac planè fiduciam capit, non passurum Cœlitem, ut frustra rogatus videretur. Et verò non fefellit: nam modicò temporis intervallò proli vita, proles parenti restituta est.

C A P U T III.

Periclitantes de vita per Xaverium servati.

EA quæ Divus Oberburgensis mira gessit in revocandis ad vitam mortuis executi, commodùm de iis agemus, qui eodem Cœlite tanquam sospitali genio usi sunt, ne in manifesto vitæ discrimine positi, per diversa genera mortium absumerentur. Nec minùs fortasse mirum sit (quan-

quanquam non ad opinionem vulgi) animam jam jam è corpore fugientem sistere, quàm eos, qui vitam antea exuerint, denuo vitales esse.

Cæterum in hoc quoque genere per multa Xaverius mira edidit, Divinò plerùmque Sacrificiò provocatus, quòd ii, quos periculum deprehenderat, ad ejus se aram curaturos promiserunt. Et verò compertum habemus, Xaverium olim, cum adhuc mortalis esset, multa Cœlestes rogare solitum, sponse ejusdem Sacrosancti Sacrificii abs se se perficiendi. Si quod ipse periculum exire, aut cœno vitiorum hærentem quempiam eximere, aut aliud quidvis grandioris moliminis ex voto perficere peroptaret, illud imprimis solemne habuit, Divinam rem aliquoties à se faciendam huic illive Sancto polliceri; fatisque constat nunquam non Cœlitus esse auditum. Eam ob rem jam ipse inter Divos agens, facilem se iis exhibere pergit, qui suos olim mores eatenus sequerentur. Sed jam ad eos, quibus, depulsò periculò vitæ gratiam Xaverius fecit.

Annô MDCCXVII. Marina Litoschniczia jam aliàs per tempora partûs graviter laborare, nec expers periculi esse solita, dum uterum hoc anno in mensem non plûs tertium gestat, ægrotare haud leviter cœpit. Auxit id malum sanguis immodicè effusus (in nonum jam diem jugiter promanabat) nec nostris artibus sistendus. Hic illa remediis ab humana industria desperatis, Cœlesti medico Xaverio uti constituit, cujus ad aram, cùm Sacram fieri rem continuò demandâset, nondum ab aris Sacerdos discefferat, cùm stetit contumax sanguis, & ipsa fœtum enixa est immaturum quidem illum, at contra spem omnium tamdiu vitalem, dum Sacro Christi fonte lavaretur.

Annô MDCCXVIII. Uxorem Andreæ Kossi dolores inter parturiendum extremè affecerant, sic, ut de vita ejus cæteri conclamarent. Succurrit laboranti se in tutelam Xaverii commendare, additô votô, curandæ ejus honoribus in æde sua Missæ. Quàm opportunè id consilium cœperit fœmina, eventus probavit, quippe eadem hora, nihil jam dolens, obstetrice

trice ne quidem sentiente, prolem effudit.

Annô MDCCXIX. Præacutum in cibo officulum glutiêrat Andreae Mazhikii Steinensis proles, quod inter faucium hærens angustias nec spiritum ducere, neque jam ductum eluctari inde sinebat. Illico misera atro sanguine vultum induci, ac manifestis cœpit indicibus suffocari. Pater ut laboranti suppetias iret, Xaverium de ope ferenda his brevibus volebat appellare: *Sancte Xaveri! veni, opitulare.* Sed scilicet nihil adhuc præter vocem *Sancte* ediderat, officuli tamen fragmen sponte avulsum eo momento infans in matris gremium egressit.

Per ejusdem Anni tempus hauriendæ frigidæ causâ è molendino prodiêrat puer Ursulæ Soleikhie Gotulensis, sed quòd in rivum incautiùs se flexerat, trahente corporis mole subvertitur, & aquæ impetu devolutus in currentem rotam rectè infertur. Mater ex crepitu dissiliantis urcei, quòd res erat, ominata, Xaverium inclamans è mola procurrit, visura quid filio fieret. Ecce autem nihilò læsum

sum puerum è fundo gurgitis infra rotæ tabulas emergentem aspicit. Quæ illi res èd plus miraculi habere visa est, quòd rota non plus duos digitos supra fundum eminente, necessè fuerit puerum æquè, ac urceum quassari, nî vocatus opportunè Xaverius affuisset.

Annò MDCCXXI. Dum Oberburgensi in clivo ædes amplior Xaverio struitur, vectores rustici binas ingentes quercus adegerant; sed vehiculum ex improvise eversum, in unum quempiam vectorum incubuit, hominèmq; extremè affecit. Socii confestim in genua erectum hinc atque inde succollantes, hortantur fiduciam capere, ac Xaverium appellare, auditurum certè preces, quando illius honori in præsens laborâisset. Nec ille cunctatus orat, rogâtque Xaverium, vellet eam gratiam qualicumque obsequio reddere, quòd ipse in præsens libenter præstitum multò ampliùs esset præstaturus, si convalesceret. Hic enim verò Xaverius nihil cunctatus consanatò, sinè mora rusticò illos, qui aderant, viderântque, stupore primùm defixos, multâ demum lætitiâ hilaravit.

Annò

Annô MDCCXXII. E vico Trifalensi rusticus puer Thoma Gernerico natus expertus est salutarem. Nam is agrestem occam ferreis cuspidibus horrentem, dum seu non satis advertit, seu imprudentiùs tractat, illa gravi illapsu multis confossum vulneribus humi sternit, ut moriturus in vestigio putaretur. Valuit tamen Xaverii invocatio ab hoc illum periculo absolvere, & ipse non multis post diebus viribus integer, nihilque tum læsus Oberburgum venit, Cœlitique grates pro eo beneficio prolixè memoravit.

Annô MDCCXXIV. Mariam Martinckiam infeliciter nitentem octavus jam dies miserè habebat. In eo nixu, cum natura succumberet, ex ritu Christiano præfidiis morientium procuratam, precibus adjutum ire, qui ponè adstabant solliciti Cœlo commendabant: at ipsa non se solam, sed ipsam adèò secum prolem & funestiore quidem fato mori sentiens, ductis ab imo pectore crebris suspiriis, imperata etiam re Divina, quæ pro aris Sancti fieret, Xaverii opem provocare tentavit. Nec suæ illam spes frustravêre: sub ipsum tem-

F 2

pus,

pus, quô Sacra fiunt, valentium trium
prolium felix mater effecta, omnibus stupore
defixis periculum omne absterfit.

Annô MDCCXXIV. Adversus Bartholomæum Windizium apud parœciam
D. Georgii incolentem pro Angelo se Xaverius gessit, functus eo ministerio, quod
Cœlestibus illis Geniis Sacræ litteræ assignant. Necessè habebat Bartholomæus
per flumen Cancarum iter Kreinburgum
versus intendere; verum id temporis aquæ
fluminis per multam pluviam tumescen-
tes, sublicas pontium alicubi dejecerunt,
ut viis infuetis coactus fuerit Bartholomæus
per proxima flumini saxa reptare. In
eo molimine, dum in altissimam petram
eluctatur, fallente illum vestigio, casus in
profunda præcipitem dedit. Atqui ille
inter cadendum præsens animi, non omit-
tit Xaverii utilem eò loci opem exposcere,
séque ac suam salutem in ejus tutelam
commendare. Fit continuò ut Bartholomæus
sensuum impos, quid circa se ageretur,
tamdiu non adverteret, dum illum
arcana vis in planissima via destituisset.
Tunc enimverò sibi redditus, virésque,
num

num stando, ambulandūque habiles essent, experiens, cum utrūmque se posse animadverteret, simul agnoscit, Xaverio deportante, magnam se partem itineris retro reliquisse.

Annō MDCCXXIV. Adolescebat in spem patris Eranciscus Nicolaus octo jam annos natus, filius viri nobilis, Friderici Hobelnikii, Fallensis Domini Præfecti. Deliciæ parentis utriusque puer erat; minimō tamen minus abfuit, quin eas improspere fors interciperet, parentésque in mœrorem gravissimum daret. Jam vesperre plaustrum agebatur per domūs aream, onustum fimo, cui juga boum bina præjunxerant. Huic dum incautus adstat puerulus, repente humi sub ipsum vectabulum sternitur, ac rotæ per tenerum pectus actæ quassatis præcordiis, tergum præterea ità affligunt, ut sanguine ubertim prorumpente, mirum esset animam puero, quanquam semineci, superesse. Postquam humana subsidia defiebant, quæ tantum periculi vincerent, parentes Xaverio supplices facti, orant enixè, vellet suis ad DEUM precibus fugientem animam morari.

Exinde puer meliusculè habere quidem, gravi tamen respirio, mors in momenta expectabatur. In hunc modum semi-vivus ille ac semi-nex ad diem tertium durabat, cum pater nocte illum diem excipiente, videre sibi per somnium visus est filium in hortulo oberrantem. Eò visò animis pater auctus, opem Xaverii porro implorandam decernit, adjunctaque sibi thori socia in templum progressus, inter Divina, quæ fiebant, Mysteria Divo salutem filii sollicitè commendat. Ecce autem, ut domum parentes redière, filium reperiunt in viridario obambulantem, sibique mox obviam progredientem cum dicto: se quidem optimè valere. Quem mater, patèrque effusè gestientes complexi, cum inspexissent, nulla uspiam parte læsum deprehendère.

Alterum vulnus neque id minùs periculosum altero pòst anno Divus hic Nofter medicatus est. Urbanus Dimiczius Aichensis inimicò telò per tergum appetitus atque transfossus est, sic ut suum ipse vulnus in pectore aspectabile haberet. Nec erat in arte Chirurgorum quidpiam, ex quo illi aliqua spes salutis commoda ostendi

di posset. Ergo medelam, quam ars humana ferre nesciret, è Cœlo petendam ratus, Xaverium hisce extremis casibus sæpius salutarem votis conciliare perrexit. Promittit si ab eo vulnere confanetur, novem se dies Xaverio Sacros habiturum, iter etiam ad ædem Cœlitis suscepturum, ac rem præterea Divinam curaturum. Ut primum Urbanus his se votis obligavit, periculum evanuit, ac subinde melius atque melius se habere persentiscens, nullo ad extremum neque malagmate, neque unguentis adhibitis mirè convaluit.

Annô MDCCXXIX. Faistriczium Inferioris Styriæ oppidum fœminam alebat Teresiam Rebeuschiciam, quam hebdomadis quatuor è maculis pestilenter febrientem (petechias Itali, alii febrim purpuram nominant) omnis in eo periculo medicorum ars, operaque deseruerant. At posteaquàm votum de peregrinatione ad Oberburgensem ædem, ac dedicanda ibidem tabella edidisset, per mortem salus ad desperatam rediit. Quare mane de lecto assurgit, & medicis juxtà domesticisque oppido admirantibus reviviscit.

Mirabilius est, quod per ejusdem anni tempus Matthæo Schindaro alicubi accidisse narratum est. Piscatoriam is faciebat; & suæ hic prædæ aliquando intentus, dum currentis alvei repagula saltu tentat transcendere, in extantis stipitis acutam cuspidem illatus, ac juxtà collum periculosè transfixus, sic, ut erat, pendulus hærebat, quin se juvare miser aliqua ratione posset. Jam extrema se deliquia, defectusque animæ insinuaverant, ipsèque summus inter dolores mortem certissimam operiebatur, cum in tanta necessitate Xaverii, quem Oberburgenses colerent, recordatus, opem eò rerum articulò sibi à Divo ferri precibus calentissimis rogat. Spondet vicissim, si propitium experiretur, non omissurum se ejus ædem invisere, atque eam gratiam actis prolixè gratiis redhibere: Continudò factum, ut hominem occulta manus tantùm attolleret, quantum satis esset, ut ipse jam se se ab ea furca explicare posset. Sed restabat immane vulnus, quod ipsum tamen invocato rursus Xaveriò in cicatricem denique coaluit: quam ille, ubi ad diem quartum

Decem-

Decembris Oberburgi adfuit, secundum preces Numini Xaverioque fusas, multis inspectare cupientibus exhibuit, Divique potens patrocinium ampliter, ac sincerè laudavit.

Annò MDCCXXX. Rieczium vicina est Oberburgo parœcia, unde parentes prolem Xaverio, quam consanaverat, stitère. Hæc mensium non plus quino- rum, violenta phrœnesi agitari cœpta est, ut ad extremum instar mortuæ per semihoram jaceret. Parentes, ne prolis charæ jacturâ longiùs mœrerent, peregrinatos se, ac novendum Xaverio Sacrum habituros spondere. Voti reos Xaverius continuò fecit, cum modico post intervallo infans ad stuporem præsentium convalescere, ac nullis iisdem injuriis postea violatus, plenissimè sanus esse perrexit.

Joannem Kumerum Sacerdotem, Parochi ad D. Laurentium infra Petovium adiutorem, Græcii Styrorum Urbe maligna febris ad extrema deduxerat, Medicis severam de ejus vita sententiam pronunciantibus. At virum in eo discrimine non æquè consilium, ac vires defecere:

re : quàm multis enim prodigiis per eas regiones Xaverius clareret , opportunè reminiscens , fiduciam quamvis extremis rebus concipit , séque , ubi eo malo defunctus esset , visurum Oberburgi apud Xaverium promittit. Ab eo voto non modò hominem respicere fanitas cœpit , sed virium robore penitus valentem postridie multi viderunt ad suos , Conavizium suis pedibus abscedentem.

Annò MDCCXXXI. Ad redhibendam gratiam , quòd vitam servâisset , quam quatuor peritissimi Groænrium Medici desperaverant , Oberburgi Xaverium Sospitalem veneratus est Antonius Stupanus Ehrenstæinius , Regiminis Interioris Austriæ Consiliarius. Quod alii complures Viri Nobiles , ob impetrata beneficia , Græciò , Labacò , aliisque urbibus venientes fecêre ; quorum , nè prolixiores simus , hic satis sit meminisse.

Annò MDCCXXXI. Dudum sibi sospitalem esse in partu Xaverium aliàs experta est Anna Pruckeria , tum maximè hoc anno , quò tribus ante partum hebdomadis periculosè tumescens , infanis ad hæc

hæc doloribus carpebatur. Xaverio tamen suo fidens Sacrificia aliquot ad ejus aram curanda pollicetur; statimque tumor evanuit, integritasque successit.

Goritæ, dum socios per rixam coortos tentat dirimere, lethali ritu pugionis transfoditur Jacobus Pockius Scriniarum faber. Et quia gladius quem percussor adigit, trinam aciem habebat, ad hæc vulnus inter ipsa præcordia datum erat, vulgò id insanabile ab omnibus pronunciatum est. Suadetur illi nihilominus, uti se, ac valetudinem Xaverio commendet, beneficio alioquin opitulanti, ac per ea pericula prompto. Nec fuit consilium hominis in eo casu tardare, quippe qui intelligebat, si incolumis esse cuperet, auxilia sibi à Cœlo poscenda, quæ ars humana desperâisset. Ergo voto de profectioe suscipienda, ac novem diebus solemni ritu celebrandis emissò, opem expectabat sibi à Xaverio tribuendam, Hanc verò Divus ratione illi planè insolita impendit, quando sanguine, eoque copioso (cui emittendo vulnus idoneum non erat) per vesicam mirabiliter deducto, Jacobus ad
diem

diem quartum Decembris periculi, ac noxæ omnis expers Oberburgum veniens (magno stupore multorum, etiam Sacerdotum, quibus suum ille vulnus exhibuit) Xaverii potentiam magnis laudibus ornavit.

Eodem anno MDCCXXXI. Geminum priori beneficium sibi à Xaverio præstitum confessus est Martinus Rosmanus lanus Marburgensis. Hunc iter aliquando agentem sicarius ex insidiis petens, crudeli à tergo vulnere fauciatum humi sternit, ut læsus actum de se existimans, Ecclesiæ Mysteriis in luctam ultimam corroborari exposceret. Subinde tamen mente recolens, quam potens olim Xaverii Patrocinium expertus esset, cum è domûs scala in profundum delabenti, eoque casu herniâ affecto præsentaneam opem Divus tulisset, ejus rei memoriâ multum corroboratus, hic denique spei suæ anchoram figere denuo decrevit, votisque iteratis sibi Xaverium demereri. Et verò hoc hominis in se studium Divus probavit, quando in ejus corpore paucis post diebus vulnus omne deletum est.

C A P U T IV.

*Compluribus cæcis per Xaverium lumen
oculorum redditum.*

QUOD in Divinis litteris legimus fuisse apud Hierosolymam olim piscinam in curandis variè affectuum morbis admirabilem, ut ea propter magna languentium multitudo, cæcorum, claudorum, aridorum, aut aliâ quavis ærumnâ contumaciantium eò se aut inferret, aut inferendam curaret; id in sedem gratiarum, quam sibi apud Oberburgensem fixit Xaverius planè convenire, jure quis affirmârit. Nisi quòd eas Palæstinæ undas missus è Cælo Angelus uno tantum anni die, nec nisi uni misero curando; Xaverius ædem suam Oberburgensem plurimis hominibus, ac per quotidiana propè beneficia salutarem effecit.

Signorum omnium id primum fuit, Gertrudi Strasnicziæ Oberburgensi, qua de suprâ memoravimus, reddita sanitas, quo Xaverius mulieris oculos juxtâ ac eum locum mirificè illustravit. Hæc postea-
quam

quam in somnis oculorum tenebras ope Xaverii depulisset, per alias nihilominus ægritudines templo se inferre prohibita ad diem denique tertium nonas Januarias anni hujus MDCCXVI. illuc ingressa, ut novas aras Divo positas, ejusque iconem conspexit, lætitiâ gestiens, hem! inquit, eum hic ego Sanctum ex amussim depictum intueor, qui nuper cœcitatem mihi absterfit: hoc ille tum capillò; hoc barbitio, hoc vestium genere, hoc vultu mihi erat aspectabilis. Ea deinde, quæ suprâ meminimus, narrando executâ, laudabat Sancti benevolentiam, qui se fœminam miseram eò beneficiò affecisset, antequam is vel de fama vel de nomine sibi cognitus esset. Cœterùm is Sanctus beneficii apud fœminam potior fuit; quòd per oculorum aciem restitutam illabi etiam in cor radius Cœlestis visus est, ut vitam exinde duceret longè emendatiorem.

Alter quem Xaverius Annò post alterò curârat, & ipse Oberburgensis erat municeps, homo jam grandi natu, opificiò Sartor, cui nomen Joanni Koprivnicko. Hic talis à prima statim pueritia oculos
non

non leviter indolens, senibus demum annis eò malò multò graviùs vexatus est, quando oculorum alteri tantus dolor infedit, ut ejus jacturam præoptaret. Nec diu factum, cum acies oculi tota victa est, dolore interea nihil remittente. Senecio eam carnificinam D. Commissario, suo Curioni amarè questus, de precibus monetur Xaverio per dies novem ea intentione animi recitandis, ut si visum esset Cœliti, non modò is oculorum dolor abscederet, annorum senium levamento, sed eorum alteri lux etiam deperdita rediret. Illo adhuc die, sub tempus vespertinum, quo preces ultimæ in templo Numini fiebant, adest bonus Senecio, rogat Commissarium vellet in crastinum ad D. Xaverii secum comitari, atque ibidem rem pro se Divinam facere. Nondum eam petitionem senex planè absolverat, cum ecce is oculorum cruciatus momentò evanuit. Postridie vota sua apud Xaverium dependenti, operante ad aras D. Commissario, oculi plenissimè serenantur; ut magnò ille gaudiò cum suo Curione viam remensus, gratularetur in Senio novum oculis

lis lumen, quò minimos etiam lapillos per viam sparsos ità numeraret, ut nusquam hallucinaretur

Annò MDCCXX. Apolloniæ Foigtiæ uterque oculus defluxerat, ut cœcam se toto jam triennio mœreret. In eo luctu, dum malo suo remedium meditatur, novissimè placuit Xaverio supplicem fieri, atque illas oculorum tenebras deprecari. Igitur Oberburgum cùm venisset, votis, quibus se innexuerat, religiosè persolutis, IV. Nonas Maji lucem denuo aspexit, effusè hilaris, ac Xaverii beneficii prolixè memor. Rem miram, quam modò narravimus, mulieri accidisse, testimoniò suò plures, intèrque eos ipse D, loci Commissarius, qui eam cœcam nòrat, & videntem viderat, firmavêre.

Per mensem Augustum ejusdem Anni MDCCXX. Margaretha Lanzharczia unà cum matre jurata dixit, sibi annorum Sex cœcitate laboranti, ac Oberburgum deprecandi Xaverii causâ venienti, depensò votò, in ipso, quo precata esset, loco pristinam oculorum lucem postliminio revertisse.

Pere-

Peregrinationem Oberburgensem voverat Gertrudis Oswaldia è paræcia Zhemfchenicensi, si filiulam suam Apolloniam bienniò jam cœcam Xaverius respiceret, oculorúmque orbitatem ab ea amoliretur. Respexit Xaverius, & amolitus est: Sed mater non æquè exequendi, ac promittendi studiò prompta, id itineris ad pia loca suscipiendi in longum trahebat. Jámque integer à concepto voto annus se evolverat; & Xaverius non utique ludendos vanis promissis Superos ostendens, eadem cœcitate filiam, simul in filia matrem plectit. Tum verò illa ad tenebras natæ errorem suum perspicuens, multam inter pœnitudinem, suam cunctationem deprecata, fidelius præstanda vota instaurat. Nec difficilem se exhibuit Xaverius, & puellæ brevi oculorum luxiterum rediit.

Annò MDCCXXIX. Pleiburgi Lucas Obertanczus filium bimum habebat, cujus oculum alterum arcana quædam pestis ità corruerat, ut ne solares quidem radios jam sentiret. Quæsitis frustra ab humana arte remediis, in eo res

G

erant,

erant, ut filio medelam pater desperaret. Unum adhuc succurrebat commendare Xaverio puerum, cœlestibus utique subsidiis certius juvandum. Quare Lucas Oberburgum pro filio piè visendum, Misámque eò loci curandam sibi edicit. Inter hæc pater ex negotio bidui itineris profici scitur, sed indidem revertens, cum multa de nato juvando anxie cogitaret, filius redeunti ad vestibulum domûs obviam procurrens, salutato hilariter patre, caliginem se interea temporis oculorum omnem abstersisse conclamat; ut Lucas effusè gestiens agnosceret Xaverii beneficam manum, quæ vix dum de beneficio appellata, & ei ferendo jam prompta morem suum servâisset.

Annô MDCCXXXI. In Paræcia Oberburgensi degebat Bartholomæus Rakus, qui ab annis novem acie oculorum emortua, eam orbitatem Christianè tolerabat. Interea filia, quæ cœcum patrem manu per viam deducebat, labori satis jam adulta ac id genus vitæ otiosæ porro non ferens, parentem precibus eò conatur percellere, ut se ad præstandum alicubi servitium

tium dimitteret. Nec filia fortunam sistere volens genitor, simul tamen, si discedere pateretur, suam vicem anxius, Xaverio non pluribus verbis, quam suspiriis recommendat, rogat tantum sibi luminis saltem impertiri, quantum satis esset ad viam sine duce legendam, quae ad sacram ejus aedem deduceret, quamque ad id temporis assidue visitare consueisset: hoc unum repertum, caeteris se solatiis libenter cariturum: insuper si Xaverius operam illi suam gratificaretur, sextas quasque ferias perpetuum jejunium celebres habiturum. Non fuit Xaverio animus senecionis vota diutius differre; & plus, quam rogatus esset, beneficii homini impendens, omnem oculorum caliginem penitus absterfit. Eam Xaverii bonam gratiam hodieque narrat Senecio locum illum pietatis causa aduentibus, ac fiduciam adversus Coelitem suum illis exemplo inspirat.

Augusto mense ejusdem Anni MDCCXXXI. delata Oberburgum excellentissima Comes Maria Rebecca Wagen-
spargica, Dominorum Stubenbergicorum
vetustissima domo nata cum herulo filio

aderat. Is oculum utrumque vehementer perdolens, medicorum operas, artésque omnes trienniô exercuerat, quæ tamen tantum non profecere, ut ferre vel quantulæcunque lucis radium herulus sinè cruciamento oculorum posset, quos eam obrem spleniis jugiter obligatos esse oportebat. Comes ergo, filiô, ut idem pro se faceret commonitô, in ardentibus precibus effusa, multis cœpit Xaverii benevolentiam implorare, ut eam charissimæ proli volens libensque impenderet, atque illud oculorum malum festinus amoliretur. Peractis iis, quæ pietas suaserat, optimæ spei plena discessit. Posteaquàm verò domum incolumis revertisset, ecce herulus, bellè habere, oculi ad hilaritatem correcti diem admittere, nihilque penitus de pristino malo apparere; ut herulus rejectis oculorum spleniis liberè jam ageret, matre inter hæc, totaque familiâ lætitiis gestiente.

C A P U T V.

*Gradiendi quibusdam liberè facultas
reddita.*

DEcenniô, quô Xaverius in India laboravit, viarum tantùm per frequentia & prolixa itinera, idque suis pedibus, ac nullo plerùmque calceamento protectis dicitur emensus, quantum orbi terræ sæpius circumeundo sâtis fuisset. Nulla tam solitudo vasta, aut scopulus tam inaccessible, qui hujus pedem ab aditu retardâset. Huic lassitudini pedum, præter cætera Xaverii amplissima merita, jure quis assignârit, quod à Cœlo Divus audire est meritus, dum claudicantibus pedum sæpius firmitatem, ac vim rectis gressibus incedendi poposcit.

Annô MDCCXIX. Claudam fœminam Xaverius consanârat, nec tamen prius, quàm illam rectum precandi modum doceret, quô uti nos homines oporteat, in iis præsertim rebus quæ corporis nostri bono à superis flagitantur. Martina hæc erat Uzhizia, patriâ Neylensis.

Hujus Martinæ pedem alterum gravis dolor inceserat, qui tibiam depastus, novissimè inutilem figendo gressui fecit. Sed illa nil cunctata Oberburgum ad ædem Xaverianam properat, petitura indidem medelam, ubi tot alii reperissent. Secus tamen, ac sperârat, evenit: nam toto deinceps anno sævi dolores pertinaciter pedem insidebant, qui nusquam interquiescere scœminam sivère. Id verò illi, cur tam pronus aliis Xaverius, in sua vota tam segnis esset, oppidò miranti; illud denique succurrit, placere suas preces non potuisse Cœliti, quas ea lege non dependisset, ut juvari se, si Cœlo id visum, ac salutem animæ expediens, peteret. Itaque errore agnito, correctoque, precari in eum modum deinceps perrexit: Secus Claudam se nunc esse malle, ac postea Cœlum tenere. Hic enim verò rectè orâsse Martinam prodigiò Xaverius ostendit quando illa brevi post tempore penitus valuit, suoque exemplò cæteros mortalium illud Christi monitum docuit:

* *Sic orabitur.*

Annò

Annô MDCCXX. Georgius Andreas Zhigaunicus Huettenstainensis jurejurando interposito affirmavit se ipsos triginta annos dolores quantos maximos perpeffum, qui pedem alterum infestum habebant ut ægerrimè incederet, aut vix etiam moveretur. Itaque desperatis naturæ subsidiis, venisse sibi in mentem Xaverium sollicitare, atque integrando pedipiã peregrinationem, & votivam ad ejus aras Missam polliceri. Nec respuisse Xaverium eas preces, quando ipse postliminio sanus, & utrumque pedem firmus Oberburgi nunc adesset, solvendorum, quæ promiserat, votorum causâ.

Linguâ simul ac pede captus erat filius Blasii Dernusheccsii, & ea vincula in sextum jam annum puerulus perferebat: quem pater oppidò miseratus Xaverianis denique manibus solvendum decrevit. Sed ne eas preces Divus aspernaretur placuit Votivam Missam, ac peregrinationem placando Xaverio polliceri. Simul hæc Blasius vovit, simul integræ sensuum libertati puer est redditus.

Ad diem septimum Julii ejusdem anni MDCCXX. venêre Oberburgum loricipes Gertrudis Streicheria Turheniô, & Sebastianus Topus Leutschia. Post fufas ad aram Xaverii preces, eô quod volebant impetratô, incolumes uterque pedibus retrô domum, unde venerant, abiêrunt.

Annô MDCCXXII. Virum in Carinthia Nobilem Georgium Lemachorum, patriâ Laufflingensem, per duodecim continenter annos pedum dolores lecto affixerant, altero jam arescente, ut neque solus posset commovere se se, nec nisi grallis utrinque nixus, idque perægrè, gressum moliretur, ubi prandii tempus ad mensam vocabat. Pietatis tamen causâ invifurum ad ædes Xaverianas pollicitus, dum illuc se vehiculô deferendum curat. Pariter ità pedibus convaluit, ut nullo fulcro nixus, in Odeum Xaverii solus se inferret, ubi suspensis in testandæ rei memoriam grallis, Votivam præterea tabelam dedicavit.

Annô MDCCXXIII. Animum obstinarât Michaël Dolingerus, Divæ Barbaræ
apud

apud Bischofflaccem ædituus, nullam uspiam fidem iis tribuere, quæ prodigiosè in vulgus edita apud Oberburgensem Xaverii Basilicam dicebantur. Ut quidvis fando accepit mirè, ac suprâ quàm vires humanæ paterentur, gestum, id totum homo nimirum acutus & perspicax deridebat, tanquam noctium imagines, & materiam anilium fabellarum. Sed scilicet suis ille damnis sapere doctus, animi pertinaciam fregit, cum non multò post crebræ in hominem ægritudines incurrere ut manus pedesque captus, toto præterea corpore miris doloribus carperetur. Hæc demum mala sanitatem mentis homini reddunt, & ille Xaverii beneficia jam non inter res ludicras numerans, quàm potest submissa prece Sanctum rogat, vellet se unum ex iis esse, in quos adhuc prompsisset beneficentiam: se verò & Basilicam Oberburgensem aditurum, & ibi pro ejus icone pristini erroris veniam petiturum. Audiit benignè hominem Xaverius, & totam illam morborum phalangem, quæ in miserum incubuerat, non cunctanter depulit.

Annô MDCCXXX. Jam ferè quadrimestri affixus lecto hærebat Oswaldi Savernici Prasbergensis puer longam perpeffus morborum feriem, quam denique fubfecuta paralyfis omnem membrorum vigorem diffolverat. Hic verò genitor puerum aliter juvari poffe desperans, ad Xaverium fpes fuas reflexit, pollicitus, fi filius eas calamitates fofpes exiret, Oberburgum fe ædis Sacræ vifendæ causâ maturè profecturum. Nec alio opus erat pharmaco; fiquidem puer ab ea promiffione convaluit.

Aliud eodem anno beneficium alteri incolæ ejusdem loci Xaverius memoratur præftitiffe. Lucas is erat Klofchirfchnigus, cui dolores non fanè modici dextri pedis nervum contraxerant, ut ille fenfim exarefcens, hominem finè ingenti cruciatu grefsum moliri non fineret. Ergo uxorem Oberburgum mittit, 'quæ fanitati impetrandæ Votivum donum perferret. Illa quod juffum erat, exequente, maritus interim nihilo minùs habuit. Quæ quidem Xaverii cunctatio expugnare fortaffe aliorum, non item hujus Lucæ fiduciam potuit;

potuit ; quin potiùs spebus dilatis crescere illi animus visus , ut secum statuerit tametsi miserrimè ad ædes Xaverii perreptare. Huc ut ad diem IV. Idus Majas pervenit , semotus à turba , ne quid obstreperet , post ipsam Divi aram in preces effusus , cum ardentissimè oraret , repente dolor omnis abesse , laxari nervus , pes ipse rectus , ac sistendo , figendóque gressui idoneus esse cœpit , ut ille abjectis à se grallis repente in turbam prosiliret , magna voce , magnò gaudiò se Xaverii beneficiò sanum esse conclamans. Movit ea res admirationem populo præsentis , ac pietatis , fiduciaque in Xaverium magna incrementa adjecit.

Annò MDCCXXX. Elisabetha Kopronkia lustrò ferè totò scædè claudicabat , duplici grallâ suffultâ , si qua moveri necessum foret. Sed postea magnam sibi valetudinis spem injici sentiens , si in præsidio Xaverii se constitueret , itinere difficili , ac multo sudore diffluens Oberburgum pervenit. Ibi dum de noxis confessa , epulòque Eucharistico potita tempus precando extrahit , vires sibi addi sentiens ,
cùm

cùm experiundi causâ pedes insistit, sanam se esse penitus deprehendit. Ergo grallis pro ara Xaverii depositis, insolitum præsentibus stuporem concivit, quòd fœminam rectis passibus per templi medium ingredientem viderent. Sed multò plus crevit admiratio, cùm non multò pòst tempore Elisabethæ concives publica supplicatione per curionem suum deducti, visò eò miraculò attoniti, ac multa de ejus sanitate percontati, eam liberè gradientem conspexêre.

Annò MDCCXXXI. Libellionem publicum Civitatis Leobienſis, quæ superioris Styriæ caput est, homo iræ impotens tam graviter humi afflixerat, ut eo casu pes sua statione excussus, insanis doloribus exercitum homuncionem non noctu, non interdiu sineret interquiescere; is Joannes Georgius Mihalitschius dicebatur. Acciti Chyrurgi pedem quidem luxatum suo loco restituerant, sed nimirum dolores cruciare hominem perseverabant, quibus ille porrò perferendis jam impar, altiora cœpit remedia quærere. Rogat Xaverium, cruciatuum parte dextera,

terfa, aliquid saltèm afferret lenimenti. At Sanctus cùm sæpè aliàs, tum etiamnum, plus, quàm peteretur, præstare solitus, plenæ sanitati hominem reddidit, medicis mirantibus, ac Cœlesti id virtute factum prædicantibus.

Annò MDCCXXXI. Gertrudem quoque Pikliam diuturni pedum dolores graviter infestaverant, & jam absumptis noxio humore nervis, gressum nullum figere poterat sinè extremæ laniensæ cruciatu, quò factum, ut omnis illam spes defereret de cætero ambulandi. Unum adhuc fœminæ succurrebat, Oberburgum adire, atque apud loci ejus tutelarem Xaverium de valetudine cœlitus impetranda transigere. Quare conductis cisis profecta, hostiam Divino Numini litandam per Sacerdotem curat; ipsa interea precibus, quàm poterat, ardentissimis Xaverio séque ac valetudinem usquè commendat. Ecce autem non priùs Mysta finem Sacris imposuit, quàm ipsi quoque dolores apud Gertrudem finiêre. Hinc alacris illa in basès pedum jam firmas asurgit, ac collaudatâ multis præconiis sospi-

hospitalis Xaverii benevolentiam, sine gratia, sine vehiculo domum læta festinat.

C A P U T VI.

Variae ægritudines confanatae.

UT olim in deserto Israëlitici populi ductor Moyses serpentem æneum publico, ac eminentiore loco excitârat, quò acceptò sanarentur ii, qui de populo serpentium icti moribus ægrotabant; ità non miriùs per illa montium aspera, ac vastas quibus Oberburgum interjacet, latè regiones, videtur hisce temporibus benigna in mortales Numinis providentia excitâsse Strashensi in colle Xaverianam illam Basilicam, ac salutare aras, quarum seu aspectu, seu cultu religioso ægri homines, quamlibet diversis, gravibusque malis conflictantes pristinam salutem caperent. Sanitates certè omnes, quæ iis in locis per Xaverium patratae sunt, non est angustæ hujus paginae, sed exaggerati, ac spissi voluminis enarrare, de plurimis pauca quædam, quæ fide publica testata sunt, delibemus.

Jaco-

Jacobo Augustino annum MDCCXVIII. colicus dolor fatalem penè fecerat, qui in hominem aliquando ità deservit, ut ne tantillum quidem temporis provicturus speraretur, quo consuetis Ecclesiæ Cerimoniis expiari posset. Uxor periculô viri attonita, Xaverio fit supplex, & seriis certè lacrymis infusa, Xaverium deprecatur, eô articulô séque, ac maritum respiceret, pluriúmque liberorum miseretur orbitatem: promittit fœmina mariti nomine (nam pro ædituo rem Sacram Templi curabat) fidelem Xaverio servitutum. Secundùm hæc fœminæ vota omnis repente Cœli intemperies extinguitur, aliique juxtà morbi, quibus antea maritus, & nunquam postea laboravit.

Annô MDCCXX. Ursulæ Peterlinæ filiulam quinquennem phrenesis sæva sæpius sternebat, quam mater cum ad complura loca prodigiis celebria, irrito eventu deportâisset, novissimè Xaverio commendat, cum promisso, se illam in æde Oberburgensi pietatis causâ stituram. Placuisse id promissum, consecuta filix sanitas probavit. Plura ejusce generis beneficia

ficia Xaverius memoratur annis aliis præstitisse, prout Achatius Kolarius de se ipso, Georgius Konzhnigus Schwarzenbacensis de filia, Joanna Novakia Cæsarogradensis de filio, Maria item Zshmerlia, ac Georgius Petscharius de suis prolibus, Mathias denique Hibingenes Labacensis Civis de sua Conjuge, id religiosè affirmârunt.

Annô MDCCXX. Ulricus Rodelus Xaveriô votis propitiatô, prole mascula auctus fuerat, quam è sterili thoro diu vanus optabat. At ille, dum moras dicit, ac sua promissa exequi tardat, cœpit puer ægrotare, sensimque haud vanis indicis pessumire. Parentes id offensô Xaveriô fieri prudenter interpretati, instaurare votum maturant, inter quæ infans omni confestim ægritudine liberatur.

Annô MDCCXX. Joanni Terkezio ingens in imis visceribus calculus hærebat, quem Chyrurgorum quamvis peritorum ars, manúsque refugiebant. Itaque moriendum sibi esse Joannes videbat, nisi quem humana destituisent, Cœlestia præsidia juvarent. Igitur Xaverio uti pro medico placuit, ac peregrinationem pollicitus,

citus, non diu distulit proficisci. Ecce autem vix viæ dimidium post se reliquerat, cum nullo doloris sensu lapidem enititur, quem deferens Oberburgum, actis prius Xaverio gratiis, multis videre cupientibus ostentavit.

Annô MDCCXXII. Carniolix inferioris vicus est litiga, quem paræcia D. Martini complectitur. Hic rabidus molossus Urbani Savari domesticum canem eodem malo afflârat, cui dum pueri suo more colludunt, & ipsi eadem peste correpti, singillatim quisque in rabiem efferrantur. Ergo illi continèd furere, mox jurgari, ac invicem pugnis cœdere, domô se denique ejicere, ac plateas clamore juxtâ, insaniâque complere. Retractos domum, cum sedare pater non posset, Xaverio devovet. Hic enimverò tempestas posuit, & pueri sanitate mentis oborta tranquillius egère.

Annô MDCCXXII. Ulrici Hribari Eberndorffensis filius multo per corpus ulcere coopertus, gibbo præterea deformi sic extumuerat, ut mirum cæteris videretur, qui viveret. Nemine tamen reperto,

tes de Xaverio conjecere, præsertim quòd spectaculum cum tempore, quò voverant, concordasset.

Sic & Mariæ Archarziæ Bischofflacensi, & Valentino Schulero per annum M. DCCXXIV. videndum se Xaverius præbuit, eo planè habitu, quò Oberburgi depictus visitur. Et Mariam quidem manuum, pedumque fædo tumore liberavit. Valentino autem arescentem manum correxit, sic ut operi faciendo habilis esset. Doloribus tamen qui nervos infestaverant, nihil interea remittentibus, Oberburgi adesse Valentinus maturavit, cereæ manûs donum, quod voverat, deferens. Verùm dolore ne sic quidem depulso, cùm postea in sylva rusticus ad carbonarias vigilat, objicit se illi Xaverius, manumque affectam oleo perungens, nisi te, inquit, jam modò curatum sentias, enimverò curabo iterum adesse, teque sanare. His dictis evanuit in auras Beatus, juxtaque omnis apud hominem dolor.

Annò MDCCXXV. Andreas Harnus Ruschinensis supremos inter angores animam acturus brevè videbatur, cùm illum somnus eo articulo rerum insolens oc-

qui malis hisce medicinam faceret, Pater conceptâ adversus Xaverium fiduciâ votivam Missam, ac peregrinationem pro filii incolumitate pollicetur. Nec sua spes hominem frustrata est, siquidem pueri ulceribus paulò post dissipatis, dorsi quoque correctâ spina est, & tubera illa grandia, quæ puerum scedaverant, detumescere. Aliam quoque ulcerum tabò fluentem apud paræciam Klobasensem sub annum MDCCXXIII. sanitati memorant redditam, quam nomine Mariam Kotscheriam dixere.

His talibus Xaverius subsidio ea parte affuit, quâ malo molestiâque corporis attinebantur, jam aliis etiam mentis deliquia, cerebróque errores correxit. Haud procul Marburgo abest D. Laurentii parochia: híc Joannes Ambrosius octavum jam diem inter manifesta deliria belluinum in morem ferociebat, ut arctè claudi, vinculisque debuerit attineri. Unica tamen Xaverii invocatio mentem homini reddidit. Hæc annò MDCCXXII. contigere: posterius est, quod Georgio Slokernico evenit. Is per annum MDCCXXVI. gra-
vi

vi capitis dolore vexari cœptus, ac proficiente in dies malo, denique expugnatus, nihil jam pro sano agebat. Hunc domestici ad ædes Xaverianas, vi pertractum, precibus, quas ipse pro se fundere nequireret, juvare aggressi, supplicationem ibi in dies novem communi edicunt sententia. Ut precari cœptum est, redire etiam homini, nec tamen nisi per intervalla, mentis sanitas: iis porro precantibus, ipse quoque confirmari: ubi postremus precum dies affuit, jam plenè sui compos, magnâ lætitiâ Georgius, juxtâque ceteri omnes domum revertuntur.

Annô MDCCXXIII. Margarithæ Paulitschkiæ filiam, juxtâque Philippi Arnoscheci quatuor liberos, natæ ad collum Strumæ deformaverant. Et parentes omnem eò curam intenderant, ut valetudinem medici accurarent. Sed rebus in dies pejoribus, propitiatô demum votis Xaveriô inauspicatæ corporum appendices evanûere. Complura his talibus affinia alii, quanquam per diversa tempora, memorant. Et Maria quidem Pischleria aurium capitisque vermes depulsos; Jaco-

bus Hozevæus, filii sanatam herniam; Andreas Steizius firmatam dorsi vertebram immani trabis pondere quassatam, Gaspar Samezius ferocientis equi unguis prostritus, integritatem redditam, alii denique alia se beneficia consecutos opitulante Xaverio meminere.

Annô MDCCXXVII. Apud Vindogracium præturam gerebat Valentinus Gossentschnicus, cujus uxorem jam totò bienniò sævus capitis dolor pessimè habebat. Hisce injuriis modum aliquando repertura, Oberburgi Xaverium supplex adit, multisque precibus Cœlitem fatigat, dolore interea nihil remittente. Quare domum revertens, dum cæteris ad se invisentibus queritur, quàm infeliciter orâisset, sensit se repente quodam quasi flabellò amænè ventilari, juxtâque omnem capitis cruciatum momento vanescere, ut videretur Xaverius noluisse ferre, si quis Oberburgi ab eo se non esse auditum conqueri posset.

Annô MDCCXXVIII. Luculentiore alibi exemplo Xaverius ostendit, quàm defendendi sui honoris, si qua verbis pro-
cacibus

cacibus peteretur, studiosus esset. Servus
 dominum rogârat, vellet sibi tantisper
 veniam esse, pietatis causâ apud Ober-
 burgensem Cœlitem invisendi. At herus,
 servô id in præsens facere vetitô, incon-
 sideratè eam vocem protulit, non opus
 esse, itinere tam longinquo pergere, ut
 Xaverius coleretur. Esse in proximo ejus-
 dem Sancti aram, cui iidem cultus deferri,
 delatis Xaverius perinde propitiari posset.
 Verùm vix ista ille, cùm vehemens dolor
 intimas dentium medullas momentô insi-
 dens hominem ferme in rabiem egit. Man-
 dat illico Chyrurgos acciri, qui dentem
 cæteroquin sanum revellerent. Revul-
 sère: at cum dente simul caro avulsa, ôs-
 que mandibulæ fractione violatum est,
 sic ut per eos dies homini vitiata mala
 fœdè intumesceret. Tum enimverò in-
 temperantis linguæ error herum advertit,
 cui seridè indolens, Oberburgum continuò
 servum ablegat, jubétque Sancto suo etiam
 nomine supplicem fieri, secuturum se illico
 ubi per dolores, ac mali vim licuisset.
 Abiit servus ab herili domo; juxtâque dol-
 lor ac vitium omne ab hero.

Annô MDCCXXVIII. Ex negotio foras profecta liberos in cubiculo destituerat Helena Fracklia Sulzbacensis, minorem natu interea majoris vigilantia commendans. At puero adultiore incuriosius observante, minor è mensa, cui fortè insederat, in terram delapsus, atroci casu in pectinem, quò lina carminantur, toto capite infertur, sic ut vitiatum ferri aculeis cranium, cute etiam capitis nudaretur. Hic senior gravissimè exterritus, in vestigio phrenesi agitari cœptus est tam violenta, quæ illi manuum pedumque, ac linguæ usu adempto dorsi præterea spinam in gibbum detorsit. Regressæ matri, triste enimverò spectaculum panditur, ad quod cum alii, alique lamentis miseræ matris exciti accurrissent, severam de proliis utriusque vita sententiam pronuntiârunt. Extremis rebus Xaverium succurrit invocare, ac peregrinationem ad ejus collem, hostiamque Sacram à Sacerdote litandam promittere. Hæc ubi mater vota concepit, jam loqui mutus, claudusque puer ambulare, nullum etiam dorsi vitium apparere: minor verò non multò post integra valetudine uti cœpit. An-

Annô MDCCXXVIII. Periculose decumbebat Casparus Franchius vir inter Labacenses honesto loco natus, & morbum ætas in septuagesimum usque annum protracta periculosiorem faciebat. Medicis jam quinque mensium inutili conatu fessis, cum morbi vis nihil se frangeret, ægrotus ipse vitam polliceri sibi non est ausus, nisi majoribus, quam vires humanæ ferrent, præsiidiis, ab exitio defenderetur. In eo articulo opportunè illi Xaverius in mentem venit, quem continuò suspirans, liberale donum, si hospitalis sibi esset, pollicetur. Audivit ægrum Xaverius, morbumque juxta ac periculum depulit. Casparus verò prolixè beneficium remuneratus, in vicem æs campanum (nam furor æris erat) mille sexcentum librarum Oberburgi appendit.

Annô MDCCXXIX. Jam integro trimestri graviter febrieat mercator Essekinî in Sclavonia Jacobus Viakozius. Mallo toties depulso, totiesque redeunte, calor interea venarum fontes hauserat, hominemque ad vitæ confinia admorât. Pietatis tamen, ac fiduciæ, quam olim

Oberburgi in plebe viderat, recordatio, ingentibus illum animis implevit, ut salutem à Xaverio fidenter poscere, sperareque ausus profecturum se peregrè ad Basilicam Xaverii polliceretur, si convalesceret. Hæc ante eam noctem, quâ febris redeundum erat, promittebantur: & amplius febris homini insultare non ausâ, placidam quietem concessit. Die postero tempestivus è lectulo surgit Jacobus, nullo morbi vestigiò notatus.

In eundem modum Josephus Zinguleus Rattmanstorffensis, biennii morbo propè absumptus ad invocationem Xaverii repente convaluit: nec minus alterò post annò Nobilis vir Joannes Baptista Mülleggeos Styriæ Provinciæ Sequester, cui multiplicem morbum anni graves periculosiorem fecerant: sed nimirum promissa peregrinatio vim omnem torridæ febris, continuò exarmavit.

Annus MDCCXXX. fatalis prope modum fuit Laurentio Resselio Clagenfurtensi, qui annuam olim peregrinationem spondens, invisere hoc anno apud Xaverium neglexerat. Eadem quippe,
qua

qua solitus erat, ægritudine correptus, animam brevi acturus timebatur. Sed errore agnito, ac per seriam pœnitudinem expiato, votum suum instaurat, promittens se illud majori deinceps fide servaturum. Ea re Sanctus eatenus placari visus est, ut periculum ab homine depelleret, sanitatem tamen integram prius non reddidit, quàm vota Oberburgi ægrotus exsolvit.

Per annum MDCCXXXI. binos à gravi morbo Xaverius liberavit: Alter Georgius Sorta, Georgius alter Marogus dicebatur. Et Georgius quidem Sorta Wippacensis ingenti æstu febrium torrebatur, proximè moriturus: Georgium verò Narogum S. Viti propè Wippacum incolam cancer obsederat, qui faciem maligna peste populatus, haud diu à petenda vita temperaturus credebatur. Et verò homo rudis, dum nescio ex cujus imprudenti consilio noxiam medelam adhibet, longè malum in pejus auxit, cum continuò vultu in fœdum tumorem converso, dolores simul tanti hominem incessère, quibus ferendis impar esset hu-

mana patientia. Hi tamen in eo rerum suarum præcipitio, animis in fiduciam erectis, cum Xaverio se stituros spondissent, cadere periculum animadvertere, ac paucis post diebus sanitas utrique, ac virium integritas successit.

C A P U T VII.

Damna rei familiaris, & fortunarum per Xaverium averfa.

DUm plebis rusticæ apud Oberburgensem, ac vicina circum colentis studia in eo sunt, ut pro modulo, ac conditione magnam Xaverio venerationem impendat, Sanctus quoque non ipsorum modò incolumitatem, sed vitæ quoque commoda, remque eorum familiarem curandam, ac si qua periclitaretur, tuendam suscepisse est visus. Alibi fertilitatem agris inditam, alibi averfam grandinem, ceteraque ejuscemodi data beneficia, aut prohibita damna hic recenseri possent, nî prolixiora exosi, quæ Xaverius copiosè præstitit, nobis constitutum esset multò angustius

gustius denarrare. Certè dum struendi Sacelli, ac deinde Basilicæ Xaverianæ opus fervebat, si quod jumentum operi cæteroque faciendo idoneum morbo pessumiret, id Oberburgum continuò mittendum, vel ipsi rustici dicebant, sanandum utique, ubi tantisper opus pro Xaverio fecisset. Hæc tum inter agrestes opinio: sed nos beneficia, plus quàm sermone vulgi detestata jam afferemus.

Annò MDCCXVI. Pagano homini, quo de superius dicebam, Georgio Kulkhizio equum morbus corruperat, ut illum jam pro deperdito æstimans, quàm erat angusta illi domestica, multùm ejus causa mœreret. At filius Patre spem bonam capere jussu, ajebat Xaverio supplicandum, se enim auditu à Commissario accepisse, cùm publicè pro Concione diceret, in hisce casibus Xaverii opem plurimos fuisse expertos: polliceretur modò, si equus proviveret, eum se ad operas Sacelli, quod modò Cœliti struitur, locaturum. Id ubi à parente promissum est, ambo ad stabulum recurrunt, visuri, quam vim eæ apud Cœlitem preces habuissent.

Jam

Jam autem equus in pedes se erexerat, sanusque fœnum de præsepi haud segniter carpebat.

Annò MDCCXX. Violenta grando Seælandiensibus spem messis aliquot continenter annis inutilem fecerat, qui ne iisdem porrò detrimentis in exitium vergerent, collatis in commune consiliis, id demum placuit, votò se obstringere, cujus religione, si DEUS Xaverii preces respiceret, atque id porrò malum ab agris averteret, publica quot annis supplicatione Oberburgi sub signis abesse, bonamque beneficio gratiam reddere tenerentur. Salutare id rebus consilium fuisse eventus probavit: hoc enim anno circa paræciam Seelandiensem tertium vagata, ne spicæ quidem unius calamum infregit, quamvis in vicino haud levem agris calamitatem intulisset.

Annò MDCCXXI. Georgius Osterfchecus crumenam in itinere septem, ac viginti florenis gravem loco aliquo per oblivionem relinquens, damnum non nisi sero vespere animadvertit. Homo tali jactura mirè anxius, peregrinationem Xaverio,

verio, ac si perdita sibi pecunia redderetur, florenum ex iis unum vovit. Postea cum socio viam remensus, cum ad locum apulisset, reperit intactâ bursâ, nihil omnino æris defieri, quamvis illac multi eadem die homines commeassent.

Annô MDCCXXI. In domum Blasii Gruschanii Lauffensis fur noctu irrepens, vestem, quam optimam habebat rusticus, compilaverat. Eam ob rem Blasius mirè mœstus, apud Xaverium de sinistra sorte conqueritur, rogans, ut Divus indemnem se eatenus esse vellet. Simul Rhenensem unum nummum de loculo promit, aræque Xaverianæ discessurus imponit. Ecce autem non multò post hæc, nocturnus prædo arcanis stimulis adactus, Blasio se stitit, postulataque criminis veniâ, vestem inviolatam redhibuit.

Annô MDCCXXIII. Georgius Galus è vico Schemsenicensi veniens retulit, stabuli hic tectum, tignis pondere, ac vetustate fatiscens, per ruinam prolapsus, in suum, ac vicini sui pecus incubuisse. Apparebat eò periculò pecus omne

ne fin minùs opprimendum, certè gravi noxa vitiandum. Huic tamen antequam succurreretur, Georgius ad vota flexus, curaturum se rem Divinam ad honorem Cœlitis promittit. Locò demum eruderatò, deprehensum est nihil penitus damni allatum; ac cùm vesper ingruens, virésque longo labore attenuatæ cœptum opus perfici vetarent, unum, quod adhuc sub ruina pecus latebat, Xaverio commendant. Postridie ubi ad opus redeunt, & illud denique pecus nulla uspiam parte læsum apparuit.

Annò MDCCXXIV. Est infra Crainburgum D. Georgii paræcia, in qua vorax flamma sex domorum verticem depasta, jam septimæ imminebat, cùm Paterfamilias Andreas Supanus defendendo periculo Xaverii opem inclamat, additò votò curandæ Missæ, ac peregrinationis obeundæ, si flammæ verterentur. Potuit ea promissio concitare ventorum propitia flabra, qui in adversam partem nitentes, raptis secum flammis cùm pabulum subduxissent, mori eas denique coëgère.

Annò

Annò MDCCXXVII. Petrum Kratum mercatorem in Carniolia Rottmanstorensem, triplici beneficio arctius sibi Divus hic noster obstrinxit. Primum Petrus fratris mercatoriam pariter facientis, quem militum conductores vi raptum, nè quàm effugeret, conclusum tenebant, vicem anxius, cum ejus causâ visurum se ad Xaverii ædem pollicitus esset, fratrem eadem horâ à militibus manu missum incolumem accepit. Subinde cum in tractando mercimonio, rem familiarem pessumire potius, quàm augeri sentiret, nec se nominibus, quibus apud creditores multis erat obnoxius, expedire posset, uxore insuper jam partui adproperante, omnia ei articulo opportuna hominem defierent, Petrus in medio aliquando campo ambulans, & has secum angustias recolens, vultu ad Xaverii odeum conversò, ex intimo animi sensu opem institit à Divo reponere. Illò verò temporis punctò sentit sibi tanquam in aurem dici, subjectam pedibus dumum aspiceret, reperturum, quò ærumnam in præsens levaret. Ecce autem oculos dejicienti, jacens humi

crume-

crumena obijcitur , quam pedibus primùm versatam , dum dein tollit , ac lustrat , novendecim in ea nummos argenteos reperit , quos marianos vocant , quinâm , ac plûs , florenûm valore. Petrus , num aliquis perdidisset , vestigatô , cum nullus se Dominum ferret , eos Xaverio in acceptis retulit , ac servavit. Hocce autem tali successu jam multò animis auctior , Cœlitem obsecrare perrexit , vellet sibi mercimonium eatenus prosperare , dum æs alienum expungeret. Neque hic Clienti suo Xaverius defuit , siquidem ex eo tempore Petrus meliori usus fortuna , debitum omne retulit primùm , atque inde opibus sensim crescere cœpit , quæ omnia ipse gaudiô lacrymans Oberburgi publicè fassus , meritis laudibus Xaverii beneficentiam ornavit.

Annô MDCCXXXI. Vincentius Sadnicus sæpè Xaverium pecori salutarem expertus , intérque cætera ovem jam pro perdita habitam , atque iterum bovem incurabili malo laborantem vidit incolumem. Aliàs lues maligna , quæ magnam jam stragem vicino ovili intulerat , Vincentii

centii quoque ovile infesta carpebat. Visum est Xaverio supplicem denuo fieri, annuamque ejus honori peregrinationem vovere. Nec Divus solari hominem distulit, pestemque à caulis, sospite omni pecore, prorsum abegit.

Annò MDCCXXXI. Martinus quoque Kuderus, dum eqvum die jam integro seminecem dolet, periclitaturus num quid opis Xaverius afferre vellet, in conclave succedit, decursaque novies prece Dominica, itémque Angeli ad Virginem salutatione, Divum orat, ut salvum sibi jumentum esse vellet. Secundùm eas preces Martino ad stabulum revisente, jam eqvus ad præsepia constitit, ac pabuli fomenta admisit.

Nec minùs eodem anno sospitalem eqvo suo Xaverium expertus est Primus Wlatnicus, apud D. Martini paræciam incola. Is cum è præcipiti jugo decidens, per saxa, & lapides volveretur, rusticus Xaverium invocat, rogans malum ab eqvo, damnum à se tale averti. Et valuit imploratio: nam eqvum sinè noxa salvum recepit, quamvis necesse fuerit per

eas falebras quassari penitus, atque in frustra concerpi.

Plaustrum vini doliis grave Wippaco devehens, in vicum vicinum diverterat Josephus Novacus è Monsburgensi paræcia oriundus. Abjunctis equis, atque ut interquiescerent, in stabulum inductis, accurrit paulò pòst anhelus quispiam, nunciâtque equum meritorium corruisse. Accurrens illico vector, ac pecudem multo verbere excitare aggressus, cùm actum ageret, consilii inops, multa secum anxius cogitabat, quî onus suum proveheret. Inter eas angustias subiit animo hominis Divi Oberburgensis memoria, quem statim conciliare aggressus, votivam Missam, duosque animando lumini cereos deportandos promittit. Inter hæc dubius, nec fortunæ in crastinum certus, quod noctis tempus poscebat, somno concedit. Sed primo mane, inspectis equis, eum, quem pridie laborasse diximus, sic, uti cæteros, valentem, operique habilem apprehendit.

Per ejusdem anni æstatem Pleyburgi Civem (Joanni Floriano nomen est) fors aspe-

aspera parte fortunarum haud modica everterat, n̄i Xaverius indemnem hominem præstitisset. Is vino alicubi coëmpto, plaustrisque imposito, dum solem à vasis defendere negligit, cœpit æstuarè liquor, ac penitus decoqui nulla jam arte nobilitati pristinae reddendus. In iis angustiis deprehensum, nec quibus se industriis expediret, perspicientem id demum salutare consilium incessit, Xaverio peregrinationem cum Missa, ac dono Votivo polliceri. Et valuit consilium, nam liquor post tridui spatium correctus pristinam generositatem, ac suavitatem, quam postea non amitteret, resumpsit.

C. A P U T VIII.

Depulsæ per Xaverium animi ægritudines.

QUANTÒ animi humani nobilitas est major, isto ex vili gleba concreto corpore, tantò necesse est beneficia, quæ ad animum referuntur, illis corporeis ducamus potiora. Hipponensem certè Præfulem alicubi dixisse, quanquam non ex

vulgi sensu, memini, eam rem portentâ plus habere, si improbi homines, ad recti, honestique studium transferantur, quàm si ii, qui mortui fuerint, in vitam rursus animentur. Et ipse Xaverius, cùm adhuc vitam in India degeret, tametsi multa in vulgus mira frequenter patraret, his tamen adedò rebus nihil tribuebat, ut ne inter Sanctitatis quidem testimonia ponendas duceret. Alia enim in hominum ore illustria esse, DEO non perinde æstimari. Hinc speciem id rei grandioris apud Xaverium habuit, si quem aut libidinis cœno perlitum, expedire iis sordibus, aut avertere ab injustis lucris usuarios, aut pejerandi apud alios tollere consuetudinem, cæterasque hujuscemodi animorum pestes valuit profligare. Amat verò etiamnum Divus edere Oberburgi mira his talibus haud absimilia, quorum hic plurima afferri possent; sed nos pauca quædam afferre contenti, plerisque superfedere decrevimus.

Annô MDCCXX. Maritus cujusdam fœminæ (cujus nomen de industria premitur) non tam morbo corporis, quàm ani-

animi malè conscii cruciatu, manifestis indiciiis mente delirabat, ut hac in stultitia domo procurrens, pérque sylvas, & avia vagatus, suus denique sibi carnifex esse meditaretur. Uxor viri utramque salutem anxia, editò votò Divinæ rei apud Coelitis aram curandæ, sanam homini mentem à Xaverio precatur. Nec frustra: eo maximè tempore, quo hæc talia domi uxor, erroni in sylva radius serenæ lucis oculis spectandus de Cœlo allabitur, qui disjectâ mentis nebulâ, hominis præterea animum sic repente hilaravit, ut cogitationibus de vita resti finienda porro omiffis, sanus, ac sui planè compos domum rediret.

Sed alio prodigio, illòque in paucis memorando Xaverius ostendit, quàm illi inter beatos agenti etiamnum curæ esset hominum correctio, déque pristinis erratis seria pœnitudo. Sub Julium mensem anni MDCCXXV. quaterni de Societate nostra Sacerdotes Missionarii, quos vocant, Apostolici, ac Xaverianorum olim facinorum æmuli Oberburgum venêre, sacras ibi ex more functiones per octiduum

obituri. Fama rei magnam undique populi multitudinem exiverat, ut viginti quinque non minùs hominum millia affluisse prudentes censerent, qui mysteriis procurati documenta seriæ pœnitudinis plurima in vulgus edidère. Nam liberi etiam adultiores ad parentum pedes certatim affusi, erratorum, quæ imprudentes admisissent, veniam rogare, alii qui inimicitias susceperant, mutuo invicem complexi, collacrymantésque polliceri mutua oblivionem veterum offensarum, alii alia his illustriora agere, dum denique Sacerdotum unus eos in Concionem vocatos, atque eorum incensam pietatem colaudans, novissimè Pontificis Romani nomine cunctis bene precatus, ac plenam admissorum veniam impertiens, gratulantes, atque uberrimi solatii plenos domum dimisit. Priùs tamen, quàm plebs dilaberetur, insigni prodigio Xaverius ostendit, quàm Sacræ ejuscemodi Missiones ipsi juxtà, DEOque placerent.

Postremus dies agebatur, qui finem Missioni imponeret. Igitur de populo multi, qui, aliis super alios adventantibus,
non-

nondum eatenus confessi erant, omnes Sacrorum tribunalium stationes confertis agminibus occupare, ne non expiati recedere cogerentur. Et quòd angustia templi cunctos non capiebant, in adfita domo, quam Sacerdotes incolunt, aures id petentibus præbere oportuit. Supremam domûs contignationem Missionarii occupaverant, mediæ tres alii Sacri Judices assignati, qui in amplo cubiculo simul assederant, pœnitentium noxas audituri. Et jam hominum plusquam ducentorum eò se turba penetraverat, cùm alio quodam Sacerdote superveniente, inque idem cubiculum se inferente, simul vis populi ingens irrumpit. Ecce autem, dum subjecta pedibus tigna tantum ponderis non ferunt, trabibus pandatis, ac denique fatiscentibus, pavementum, sellæ, mensæ, ac cætera cubiculi supellex: simulque his permixti homines in infimam domûs contignationem devolvuntur, in qua præter vacua aliquot vini dolia, hominum etiam nonnulli aderant. Commissarius fragore collabentis domus audito, quidve rei tristis evenisset, intellectu, ad tem-

plum pro liquore Sacri olei festinus accurret, ut eâ ruinâ graviter læsos extremè ungeret.

Sed ecce mirum ingens! ne unus quidem omnium parte uspiam corporis minima violatus apparuit, quamvis in turba collabentium multi fuerint parvuli lactentes, quos ab uberibus procul absilientes, grandiumque turbæ immixtos, sedato ad extremum tumultu, ac dissipatis corruentium agminibus, Matres ad unum sospites omnes recepêre. In infima quoque, quam dixi, domûs area, cum ruina doliis non pepercerit, homines tamen à noxa immunes fuêre. Unum quempiam, qui fortè lassus humi se abjecerat, ponderis immanis trabs in pectus illata, oppressura hominem videbatur, sed ipse quoque appellato Xaverii nomine periculum exiit, siquidem lignum arcana vi in sublime elatum tamdiu perstitit, dum inde ereperet rusticus, séque in tuto locaret. Cellissimus certè Labacensium Antistes, Comes Lesleus, qui præsens missioni aderat, non dubitavit de miraculo publicè pronunciare, quò DEUS ostendere voluerit

erit, eas Missionum Sacras functiones sibi perquam gratas accidere.

Annò MDCCXXVI. Adamus Zeuka Pacensis, cogente sic anni MDCCXXVI. fame, filium aliò proficisci jusserat, quaesituum sibi vitæ adjumenta, ac postea reverfurum. Sed anni jam propè decem abièrant, nec filio tamen revertente, Pater ejus fortem anxius agere apud Xaverium precibus institit, si quid de filio posset cognoscere. Nec multis post diebus, cum noctu Adamus evigilâisset, hæc talis cogitatio mentem illi pepulit, nunc adesse tempus Xaverii rogandi, si preces irritas esse nollet. Surgit ergo rusticus, atque in genua abjectus reddi sibi filium rogat, solatium pauperis domûs, & inclinantis jam Senii fulcrum. Ecce autem die altero per viatores illuc iter habentes certiora de filio cognoscit, atque haud multò intervallò temporis reperit.

Annò MDCCXXVII. Marburgi civis miserrimè luctans tribus jam hebdomadis mortem longam potius, quàm vitam trahebat. Plurimis hominem commiserantibus, uni alicui venit in mentem

benedictum cereum de ara Xaverii Oberburgensis luctanti in manus inferere. Rediit ad se confestim miser, DEOque, ac Xaverio gratias agens inquiebat: laudes DEO optimo! nunc demum prostratis orci machinis, securus periculi, lætusque emoriar.

Ad annum MDCCXXVIII. Tale ignoto homini beneficium Xaverius memoratur præstitisse. Is gravi ægritudine ad vitæ confinia deductus, luctari jam cum morte cœperat, cùm uxor morientis horrificam speciem non ferens, domo erupit, omniâque fœmineo ejulatu complevit. Opportunè ibi præteriens cum mercibus circitor causâ lamentandi intellectâ, fœminæ brevibus enarrat, quæ mira per hæc tristia eventuum Xaverius Oberburgensis invocatus patraret. Mulier desperatione in fiduciam versa, confestim Cœliti, quamvis sibi ignoto vota nuncupat, quibus si marito succurreretur, peregrè se ad Xaverium ituram, ac rem Divinam fieri curaturam promittit. Eò momentò æger de lucta in somnum delapsus Xaverium sibi adfidentem habuit, cum monito:

nito: securus quidem periculi in præsens ageret; non enim hoc tempore moriturum: iret tamen, ubi revaluisset, ad collem Strashensem, & crimina, quæ hætenus coram Sacerdote celâisset, planè, ac disertè exponeret. Inter hæc ægrotus somnò excitus, sentit sibi meliusculè esse, linguam etiam ad officium rediisse. At uxore, quò se votò obstrinxisset, narrare aggressa, ipse quoque objectam sibi in somnis imaginem cum gaudio recenset, paulòque post integrè confanatus Oberburgi adfuit, ubi perturbatas conscientiæ rationes enucleatè expediens, seriùmque animi dolorem ostendens duplicis beneficii nomine Xaverio se obstrictum agnovit.

Sed plus admirationis alterum beneficium habuit, quod Annò MDCCXXXI. Juvenis, è longinquo Oberburgum veniens, sibi in hunc modum retulit accidisse. Cum flagitiorum, inquit, ac turpitudinum omni genere adolescentiam contaminâstem, DEO criminum meorum benigno ultore, jacebam domi paternæ violenta phrenesi correptus, quæ exitium in
pro-

proximo abesse portendebat. Parentes mei cereô Sacrô in manus meas infertô, Xaverio tamen adhuc fidentes, méque in ejus Clientelam commendare aggressi, peregrinationem piam, si ab illo periculo sospes existerem, vovêre. Inter hæc ego sensuum impos, videre mihi sum visus Cœlestem genium tutelam meam, qui per orbis alterius supplicia, Divinô Judiciô damnatis luenda, me circumducens, simul mihi ostendit, si aut jam morerer, aut porro malus esse perseverarem, qui me horrendi cruciatus per vitam alteram manerent. Ego perterritus Cœlesti ostenso, cum deinde mihi redderet, inter multa suspiria, ac gemitus vitam emendatorem pollicitus, etiam à morbo me sensi paulatim recreari.

Sed corporis, ac virium integritate usus, non diu scilicet propositum tenui, & visum illud in ludum, ac inanem somni imaginem referens, ad pristinas libidines non cunctanter reverti. Et quamvis Parentes huc voti causâ venientes comitatus essem, tamen neque orare placuit, nec confessione animum repurgare, donec
hye-

hyeme superiore in tertiam, eamque vehementissimam phrenesim incidens, ob pertinaciam infesti morbi, medicis adeò ipsis conclamantibus, vitæ meæ desperavi. Subinde parentibus meis ad Xaverii opem implorandam converfis, votaque eadem geminantibus, ego interea colorem vultûs diversò mutare, tremere, sudare, ac desperanti similis apparere, post temporis verò intervallum serenus, ac hilaris, ac eodem adhuc die sanus esse, ut alterius diei mane Sacris in templo cerimoniis assisterem.

Multa me parentes posthæc percontati sunt, quæ mihi se species tunc objecerit, cum è desperabundo repente hilaris existerem, quibus ne misericordiam Numinis tacerem, id, quod res erat, respondi, esse me tunc amana in loca Cœlum versùs deductum, ubi Judici Divino terrorem oculis ferenti, orcinianus Satelles criminum meorum longam seriem è tabula recensuerit: hæc mihi tum desperationem ingeffisse; verum sub hæc è magno Cœlitum numero Joannem Nepomucenum, Sacerdotis amictu insignem, juxtâ-

juxtâque Xaverium peregrini habitu processisse; ac Xaverium quidem vultu primum in iram composito me esse intuitum, dein verò si Sacris Mysteriis expiatus, mores porro corrigerem, spem bonam ostendisse, mundòque sudario erratorum meorum syllabum è tabula deterfisse.

Hæc omnia Juvenis inter non vulgaria animi dolentis indicia, ipse coram Sacerdote narravit, pristinâque post hæc indolem longè in melius mutavit. Sed de uno hoc, in præsens retulisse sufficiat, quando hinc de plurimis aliis fieri potest conjectura, quos Xaverius in suo colle ad erratorum seriam pœnitudinem, atque adèò ad salutis viam reduxit. Id certè constat, fuisse ex eorum numero complures, qui cum sola videndi libidine inducti, Oberburgum venissent, aliorum exemplis commotos de emendanda vita seriò decrevisse.

C A P U T IX.

Divi Xaverii Variæ apparitiones.

UT sciremus, quàm lenes animos, quàmque promptitudinem in suos Clientes ferat Xaverius, non satis habuit supplices de Cœlo intueri, quæque postularent beneficia, promptè concedere: ipse per se spectabilem sæpius se objecit precantibus, ac quid fieri vellet, devotis suis ostendit, qua de re jam modò dicemus.

Annò MDCCXIX. Zacharias Rosterus nobili apud Labacenses loco natus conjugem habebat, quam febrium æstus quindecim dierum calore perpetuo delirare fecerant. Et matris labores prolem quoque, quàm uterò gestabat, periclitari fecêre. Maritus salute utriusque Xaverio commendatâ votis se obligat, si preces irritæ non essent, religiosè solvendis. Inter hæc mulier, tanquam si ex gravi somno rediret, prudens, ac planè sui compos somnium suum Marito refert, quo sibi visâ esset delabi in præaltam foveam, sed ab ignoto Societatis Sacerdote, breviculum mantel-
lum,

lum, quale peregrinorum est, induto alatas sibi suppetias, ut inde emergeret. Non latuit maritum, quis ille esset opportunus in eo periculo conjugis adjutor, multumque lætatus, sociæ plenam sanitatem brevi reddendam operiebatur. Subinde illa in somnum iterum deflexa, cum priora somniaret, simul peregrinus ille his illam est verbis allocutus: adverte, adverte, ac scito me tibi opem tulisse. Quò dictô illa evigilat, ac omni jam febris depulsa, prole incolumi juxtâ partûque absolvitur.

In eundem modum Matthæo cuidam Bausheo è paræcia S. Guttulæ per somnum objectus Xaverius, utrâmq; ejusdem prolem ab ægritudine, hominem à gravi cura absolvit.

Nec minùs Margaretham Raziam hoc eodem anno Divus noster solatus est. Hæc ut pecus suam servaret, quod lues afflaverat, è Carinthia Oberburgum per montes asperrimos Xaverio supplicatura contendit. Verùm cum domi redux adesset, nec pecus sanatum, quin adèd plura morbô correpta deprehendisset, animis juxtâ, ac somnô defecta in multam noctem

etiam per conclave obambulat, meditando secum, quid causae esset, cur Xaverio minus propitio uteretur. Haec talia cogitanti, ac plane vigilantique, sentientique beatus se illi Xaverius stetit, hortatur ut molestitudinem poneret, brevi meliora experturam, atque ex oculis rursus discessit. Illa Coelesti viso confirmata, cum reliquum noctis suaviter acquiesceret, alterius diei mane sanatum omne pecus invenit. Ea propter peregre iterum ad Xaverium profecta, grates prolixè dependit.

Annò MDCCXX. Jam Sacris procuratus certam in horas necem operiebatur Joannes Kokallius apud Lüpizium Carnioliae vicum, cum uxor pro marito Xaverium precata, tantum evicit, ut statim à votis, mariti lecto vir specie veneranda adfisteret, quo manum capiti ægri-entis admovente, periculum omne momentò diffugit.

Annò MDCCXXII. Elisabetha Savrazkia Odenfelda veniens, de se retulit, conflictatam se fuisse in alteram jam hebdomadam febris malignae, quae noxiis pharmacis irritata, exitium acceleratura videbatur. Jamque extremis se deliquis fati-

gari cœptam quando Xaverius prope lecti sui spondam assistens sic eam compellârit: quia me, inquiebat, in hac mea Icone (in pariete vicino fixa pendeat) veneraris , ego præsens à te periculum prolium tuarum bono defendam, si tamen hanc meam effigiem in majori deinceps veneratione habueris , ac genibus prius humi submissis , piò deinde osculò colueris. Desit videri Sanctus , & mulier sensibus reddita ductis altè suspiriis tantum virium poscit , ut in genua se demittere, quòdque Sanctus jussisset , valeret præstare. Et addi sibi vires continuò sentiens properè surgit , flexisque prius poplitibus labra devotè iconi apprimat. Secundùm hæc illa , mirum dictu ! humò se attollens, inter laudes DEO, ac Xaverio redditas se integrè sanam esse exclamat. Nec multò pòst ad referendam debitam gratiam novem Cœliti ferias sacrauit , & die ultimo à noxis lustrata , epulòque Cœlesti potita, beneficium Oberburgi ipsa narravit VI. Calendas Augusti.

Eodem anno insigni se auctam beneficio meminit Josepha Franzuria Windo-Græcensis, quæ ut partu felici mater existeret, ad Xaverii memoriam decem dies Veneris

neris religione præcipua colendos pollicita, cum die postremo molestum, atque difficile iter haberet, iterum rem Divinam apud aras Xaverii se præsentem curandam promittit. Brevi post hæc Josephæ deliquescenti spectabilem se exhibuit Xaverius, partumque matri, prole incolumi, fortunavit.

Sic Adamus quoque Buzius Schwarzenbacensis, dum apud Beatum pro filioli sui jam animam agentis salute agit, sentit repente ad ægriantis pueri lectulum halari odoris miri fragrantiam, qui per reliquum conclave diffusus, non sinebat dubitare Adamum de præsentia Cœlestis medici, qui puero salutem mox consecutam afferret.

Annò MDCCXXIII. Jam triduum inter perpetuos agones egerat Maria Nefthia Roitschensis, quam maritus ita luctantem miseratus in prolium corona circumstantium, dum Xaverio, quam potest, efficacissimè commendat, continuo Divus affuit veste talari pulla indutus, sic ut ab omnibus videretur, statimque ægra habere meliusculè, ac postremò nullas morbi injurias sentire deprehensa est.

Ad Ursulam quoque Schronziam hoc eodem anno Xaverius invisit, quæ morbi causâ precibus in novem dies sibi indictis, cum parum constans esset, illi se videndum expansis manibus Beatus obtulit, libenter opem se laturum fuisse dicens, nî ipsa per inconstantiam id vetâisset. Perrexit illa post hæc preces fundere, & Divus morbi vim frangere, ac malum denique omne depellere.

Per ejusdem anni tempus Capellensem vicum flammæ corripuerant, tam violentæ, ut omnia in cineres daturæ viderentur. Simon Kuneckus reclusis domi liberis, si quâ opem ferre restinguendo incendio posset, adjunctâ sibi thori fociâ procurrens, cum flammæ nihilominus grassarentur, accire Cœlestem opem laboravit edito voto ad D. Xaverium de Missa ejus honoribus curanda. Valuit Beati in flammis imperium, & Simon depulso periculo domum cum uxore rediens, audit minores pueros rem miram narrantes, quâ terriculum interea temporis apud se fuisse memorabant. At seniores non terriculum id fuisse, sed Sacerdotem mira luce circumdatum à se visum affirmabant. Hinc aded facile parentes

cupat, per cujus moram illi se Xaverius ostendit cum dicto, si sanus quidem fieri vellet, apud se suamque ædem invisere non omitteret. Et quia locum ægrotus cognitum non habebat, nec Divus ipse nominârat, addidit porro Sanctus, eum locum quem diceret, Neüstiffitiô haud procul abesse. Secundum hæc experrectus æger, cum meliùs utique sibi esse animadverteret, lætus, ac alacer animi ad Xaverium preces, ac vota flectens, non multis post diebus nullò adjutus pharmacò pristinam sanitatem invenit.

Annò MDCCXXVI. Mariam Wre-funickiam Clagenfurti in Carinthia Civem, diuturnò hebdomadatum octodecim morbo exercitam, jamque fatiscentem novissimè hæc talis cupido incessit, tamdiu saltèm vivere ut liceret, dum unam adhuc profectiorem Oberburgum Xaverii salutandi causâ suscipere fas esset. Ecce autem altera post nocte inter quietem illi se Divus spectabilem obtulit, sanam continuò fore pollicens. Nec vanis imaginibus delusam mulierem eventus probavit.

Annò MDCCXXVI. Scriniorum faber apud Capellam Vindicam Georgius Ebnerus,

rus, minorem aram honoribus Divæ Annæ in Xaveriana basilica statuendam fabrefecerat, quæ illi res, ne bustum fieret, domum, ac rem familiarem omnem creditur servavisse. Fortè enim uno dierum uxor coquendis panibus pistrinum bis inflammarat, cum noctu cunctis dormientibus, gliscens ignis cœpit vicina quæque carpere, latiusque per domum serpere. Ecce autem adest dormienti matrifamilias Xaverius, monetque illico surgere, in domo periculum ab incendio esse. Et planè, dum evigilasset, discedentem ex oculis Xaverium aspexit. Hic illa confestim in atrium culinæ excurrere, & quæ emerferant, flammam affusâ aquâ perdomare. Sed quòd perniciem jam sub tecto hæere animadverteret, maritum in opem evocat, quo suppetias afferente, Vulcanum denique sinè gravi domûs noxa restinguunt.

Annò MDCCXXVII. Alius quidam, cujus nomen compertum non habemus, passibus acceleratis ad vitæ confinia prope-
rabat. Succurrit tamen homini in eo articulo preces Xaverio fundere, deductoque ab imis præcordiis suspirio, & O! inquit, S. Xaveri! fugientem quæso animam sistito,

mihique valetudinem nisi aliud expediat, reddito, ut ædes tuas novas revisere grato liceat! vix ille hæc, cum eo temporis momento Xaverius affuit, habitu, quo eum Oberburgi colores adumbrant, injectaque dextrâ capiti decumbentis solatium se ferre dixit. Et vera dixisse, consecuta sanitas ostendit, siquidem æger brevi post magno sudore diffluens, ægesto malò sanus in crastinum surrexit.

Annò MDCCXXIX. Vectante lapides Saxofeldano quodam Georgio Drolzio pondere circiter librarum mille, ejus nepos, novem admodum annorum puer é plauastro delapsus in orbitam, rotis currentibus substernebatur. Exterritus illò infortuniò Georgius magna vocis contentione Pletravizensem Divam Virginem, ac Xaverium invocat rogans, ne quid puer ea re detrimenti caperet. Dum deinde puerum inspicit, magna cum admiratione videt toto, quàm longum erat, adolescentuli corpore lineam cinerei coloris, salvò cæterà puerò. Quarenti, quî tantum periculi incolumis exisset, respondit puer adstitisse specie pulcherrima, Cœli Dominam Xaveriò comitatam, qui quò minùs læderetur, suò imperiò prohibuissent.

C A P U T X.

*Miracula Xaverii per Icones, & aquam
ejus nomine consecratam.*

QUam olim Petri umbra salutem miseris, eandem Xaverius suis in Iconibus adumbratus, undaque suo nomine lustrata non rarò attulisse fertur, testantibus iis hæc talia, Sanctumque collaudantibus, qui propitium eatenus Cœlitem sensere.

Primùm quidem annò MDCCXVII. Lauffensis quædam mulier vim undæ Xaverianæ experta est, quæ Eva Sturmia dicebatur. Nempe in annum jam alterum non nisi grallis nixa incedere poterat, tametsi nihil interea omisit, quo gressum corrigeret. Igitur illum pedem, qui maximè officium detrectaverat, undâ, quam dixi, Xaverianâ lustrat, simul Beatò Patri supplicat, si voluntas DEI foret, tantum nervis robur inderet, ut necessarias cum marito operas partiri possit. At scœmina jam plurimas noctes insomnes duxerat: tamen secundùm hæc vota id noctis placidissimè acquiescens mane ad officium redire, operasque cœpit marito præstandas reposcere.

Nec multò aliud Joannes Strafferus Tuchainenſis & malum habuit, & mali remedium invenit. Is anno ſuperiore Sarra-cum onuſtum vinò attinere cupiens, cum viribus impar eſſet, impetu prævalente in præaltam foſſam unà cum curru dejectus, alterum pedem non uno loco miſerè affecit. Acceſſit aliud malum, pecoris domeſtici ægri-tudo, ut quamvis tenui cenſu homi-nem, ſiniſtra fors fortunis ſimul omnibus vi-deretur velle evertere. Ne id fieret, Xa-verio Joannes uti deprecatore conſtituit, pollicitus rem ſe Divinam, ut ſibi, pecorí-que ſanitas rediret, pro aris Xaverii bis cu-raturum. Et malum quidem alterius diei manè à ſtabulis depulſum eſſe deprehendit: quare adauctâ fiduciâ, votum inſuper de ſuſcipiendâ, ad Xaverium peregrinatione concipit. Nec diſtulit ire, cum illic adveniēs audit de ſalutari Xaverii latice, quem Cœ-lite conciliato, opportunè utique ſanandis pedibus adhibiturus eſſet. Ille bene mo-nentes nihil moratus, aquâ pedem ocyus luſtrat, quâ medelâ adhibitâ pes in ſtatione eſſe, ac ſanus in cæterum eſſe perrexit.

Eſt in Carniolia Waſchenſis paræciæ Curio Vir Illuſtriſſimus D. Wolffgangus
ab

ab Isenhausen, qui ad annum MDCCXIX. Oberburgi ad frequentissimam Concionem verba faciens terna miracula retulit, quæ apud paræciam suam contigêre. Tertium eorum, etsi hujus loci non est referre, tamen quòd cum reliquis narratum est, non putavi à reliquis secernendum. Habebat filium ædituus ad D. Lamberti fanum, cui intestinus humor in tympanum destillans usum utriusque auris novissimè corruptit. Commodum id temporis adjutor parochi Icone Beati Xaverii patrem pueri donârat, quam ille ad plebis devotionem parietibus templi fixam filio expertus est salutarem. Nam puer auditis iis, quæ de potente Cœlitis patrocínio in ore vulgi passim circumferebantur, speravit se quoque adjutum iri, si modum, quò Divus potissimùm colendus, rogandusque esset, ab aliquo doceretur. Posteaquam verò intellexit Cœlitè id sæpe sæpius gratū habuisse, si quis novendium illi consecraret, statuit eo ritu sibi Xaverium propitiare. Primus adhuc dies labebatur quò venerari adolescens ante eã quam dixi Iconem quibusdam preculis Xaverium cœpit, cum una primùm auris correctæ est, ac mox alterius consecuta sanitas

pare-

parentem juxtà cæterosque Parochianos movit, ut eam effigiem fufis precibus, luminibúſque accenſis ſibi præcipuè colendam ſumerent.

Alter deinde fuit, qui fæda ſcæbie caput tectus, aſperæ quercûs corticem referebat. Sed nimirum ad eandem Beati Patris effigiem oranti deſquamatae ſunt cruſtæ ſinè ope humanæ manûs, & ille eò probrò immunis poſtea apparuit.

Sed tertium denique plus rei miræ habuit. Fortè enim parentibus foras ex negotio prodeuntibus domi ad putei crepidinem binæ proles colluſerant, cùm altera non obſervante, minor in puteum præceps agitur. Eventu tragico Matri nuntiato, accurrit illa cum vicinis, atque infans ex aquis poſt horam rigidus toto corpore eximitur.

Matre quàm doloris ſentiente, tam conſilii in eum caſum experte, vicina mulier, omnes ut idem facerent hortata, terræ genua ſubmittit, magnis que vocibus Xaverium inclamans de vita mortuæ reddenda Cœli-tem appellat. Fecêre id juxtà cæteri, & Divus precantium Vota non diu moratus, redire in corpus animam juffit. Secundùm hæc oculos proles attollere, & egeſtâ, quam copioſè biberat, aquâ ſangvini con-

creto intermixtâ, color vultui rediit, & proles integre sana Matrem, ac cœteros præsentés stupore simul, lætitiâque implevit. His prodigiis permoti Watshenses in eadem Divi Lamberti æde sacellum Xaverio dedicârunt.

Annô hunc quem diximus consequente hydropem Xaveriano latice depulit Maria Dolinarzia è Paræcia Ratschacensi ; & altero pòst anno periculosum aliud incendium repressit, cùm Sancti iconem in medias flammâs, injecit, ignibus nihil detrimenti inferre ausis, quæ dein Sancti effigies à Matthæo Mlakario cum uxore ac filio testibus Oberburgum allata est.

Annô M DCC XXIII. Maria Rosina Branckia honesto loco apud Clagenfurtum nata, jusjurandum tale de marito edidit. Nempe illi multo ac concreto sanguine, qui meatus obsederat, spiritum interclusum, ut denique à medicis, virisque qui aderant, religiosus mortuus diceretur. Se tamen animis in fiduciam versis experiri voluisse, quid spes in Xaverium, ac quid Xaverius in hisce extremis casibus posset. Igiturprehendisse se Oberburgensis Divi imaginem, vocéque ad illum conversa
pro-

professam, eum honorem quem hactenus deferre convêssset, Cœliti se deinceps negaturam, si hic adesse tardaret. Tum se accurrisse ad mortuum, imposuisse ejus pectori imaginem, rogâsseque maritum, si adhuc viveret, Xaverium ut piô suspiriô veneretur. Sed his nimirum nihil proficientibus, iconem à se mariti labris admotam, ubi demum res mira evenisset. Siquidem eô momentô virum movisse labra, osculum imagini ferentis ritu; sub hæc verò & vocem rediisse, omnibus qui talia viderunt, stupore attonitis, ac denique conjugem integre sibi redditum etiamnum valere.

Annô MDCCXXV. Thomas Afus periculosum in capite tumorem circumferbat, quem ignis Sacer in multo pejus accenderat. Et quoniam hominem præsidia humana defiebant, apud Xaverium de salute agere institit. Inter hæc somnum aliquando capienti hæc talis scena objicitur, quâ sibi visus est Oberburgi in corona supplicantium adesse. Experrectus, ac quæ somniâssset reminiscens, altum ingemiscere, & ô si, inquit, adesse Oberburgi liceret! Verum juvare hominem Xaverius jam constituerat; itaque hanc ei mentem ingerit,
ut

ut Xaverianum laticem posceret, illóque, qua tumor grassabatur, caput lavaret. Fecit id Thomas, magná fiduciâ, & tumor omnis cum periculo paulatim abscessit.

Jumentis quoque per laticem Xaverianum reddita salus. Nam Annò MDCCXXXI. Paganum hominem in Lauffensi paræcia, Bartholomæum Gorschecium juvenis jam quatrimum procumbens sollicitum habebat, quòd pecus pabulum juxtâ, medicinámque recusaret. Dum nihil aliud succurrit, quo juvari bosculus posset, aquam quæ domi asservabatur, Xaverii nomine consecratam illi aspergit, cernítque pecudem confestim caput attollere, ac rustico lustrationem repetente, etiam in primores pedes assurgere. Quò mirè lætus colonus juvenem undâ eâdem tertium lustrat. Id ubi factum, bos de integro valuit, scœnumque ocyùs affectavit.

Complura hîc adhuc memoranda forent, tum quæ per imagines, tum per undam Xaverii nomine consecratam mira acciderunt; nec ea silenda, quæ hunc ipsum de Beati Patris beneficiis libellum legentibus evenère, verùm iis in præsens omiſſis, una hîc præteriri non debet Serenissima Poloniarum Regina Maria Josepha, tum adhuc Regia Archidux Electoralis Saxoniz, quæ lectis Oberburgensis D. Xaverii maximis

ximis illis prodigiis, fiducia adversus Cœlitem singulari incensa, prolem quam uterô gestabat, magnis precibus Beato Patri commendavit. Et audiit optimæ Principis vota Xaverius: nam illa dulci pondere feliciter levata, Principem edidit Filium, Magnum Patris Patriæque solatium, quem Regina, post DEUM, Xaverio in acceptis referens, Xaverii nomen gerere à fonte lultrico voluit. Simul Iconem Divi morientis Oberburgenfis prototypæ geminam depingi, Dresdam deferri, ibique in Odeo aulico ad venerationem Romano-Catholicorum exponi mandavit.

Atque hæc demum sit meta narrationis, alioquin limites jam fermè prætergressæ. Æterno illi Numini sint gratiæ, Sanctum suum tam mirificè illustranti, in cujus majorem gloriam hunc qualemcunque conatum nostrum referentes, opusculo huic finem imponimus.

A. M. D. G. B. V. S. L. C. ac S. F. X.
Honorem.

D. O. M. A.

Quod Bonum, Felix, Faustum,
Fortunatumque sit

Huic Almæ Regio-Principali Soc. JESU
ACADEMIÆ CLAUDIOPOLITANÆ,
Senatui Philosophico,
Totique Reipublicæ Christianæ.

*SUB ADMODUM REVERENDO, Ac
CLA RISSIMO PATRE*

STEPHANO DOBNER

è S. J. AA. LL. Phil. & SS. Theol. Doct.
Almæ Regio-Princ. Academ. Claud.
RECTORE MAGNIFICO, & CANCELLARIO
AMPLISSIMO,

PER
*ADMODUM REVERENDUM, AC DOCTISSI-
MUM PATREM*

FRANCISCUM PREKENFÖLD

è S. J. AA. LL. & Philos. Doct. nec non
Altiorum Scholarum Præfectum
ET ACTUALEM PRO-CANCELLARIUM,

*Speſſab. Rev. Prænob. Nob. Eximii, & tam Virtute,
quàm Erudit. Conſpicui, AA. LL. & Phil. Baccalauræi, in
Aula Academ. Regio-Princip. Claudiopolitana S. J. Anno
M. DCC. XXXVII. Menſe Junio, die 22. horâ 8°
Mat. ad Supr. in Philoſophia Lauream conſe-
quendam licentiâ donati,
Deinde verò ibidem per*

R. P. ANTONIUM GRUEBER

è Soc. JESU, AA. LL. & Philoſophiæ Doctorem,
ejuldémque Profeſſorem Emeritum, & p. t. Seniore
Supremâ Magiſterii. ſeu Doctôratûs Philoſophici
Laureâ condecorati ſunt.

NOMINA PROMOTORUM.

1. Ordine Alph. D. DANIEL MARCZINAI Nob. Valach. Unitus de Terra Fogaras è sem. S. Josephi. *Defendit universam.*
- R. D. MATHIAS BALÓ Præn. Sic. Csomofalv. ex Sede Gyergyó è sem. Cler. Alumn. Apor. *Defendit universam.*
2. Ordine Alph. D. LADISLAUS CSAPAI Perill. Sículus Kallensis ex Sede Maros è Conv. Nob. *Defendit universam.*
- R. D. PAULUS BIRÓ Nob. Sic. Esztelnekienfis ex Sede Haromszék è Sem. Cler. Alum. Apor. *Defendit universam.*
3. D. STEPHANUS CZIKO Peril. Sículus Mindszentiensis ex Sede Csík è Convict. Nob. *Defendit universam.*
4. R. D. MATHÆUS SYLVESTER Nob. Sic. Alfalven. ex Sede Gyergyó è Sem. Cler. Alum. Apor. *Defendit universam.*
- D. FRANCISCUS ORBAN Peril. Sícul. Lengyelfalv. ex Sede Udvarhelyen. è Conv. Nob. *Defendit universam.*
- D. JOANNES FERENCZI Nob. Sic. Levecsienfis ex Sede Udvarhely. è Sem. S. Josephi. *Defendit universam.*
- D. JOSEPHUS DEMES. Nob. Sic. Mindszentiensis ex Sede Csík è Convictu Nobil. *Defendit universam.*

*PROBLEMATATA
IN ACTU DECISA.*

I. An Continentia, an
Magnanimitas in Duce
magis laudanda ?

II. An plus timendum
Transilvaniæ à Turcis, an
à Tartaris ?

O. A. M. D. G.

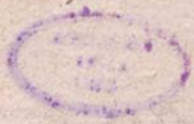

PROBLEMA
IN ACTU DECA

I. An Conditio, an
Argumentum in Pace
debet haberi?

II. An plus amicitia
Tribunus a Turcis,
a Turcis?

O. A. M. D. G.

H
AS